

กีนสูกิเลส

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรม เราอุตส่าห์ชวนขวยนะ เราจะเอาจริงกับตัวเราเอง

“อุปสรรค” อุปสรรคขวางเราไม่ได้ เราคงอยู่ในป่านะ เวลาปฏิบัติอยู่ ฝนตกอย่างนี้ แรงกว่านี้อีก ตั้งแต่หัวค่ำยันตี ๒ ตี ๓ ทุกวัน แล้วคงอยู่ในป่านะ ฝนชอบตก ๘ คำ ๑๕ คำ ตกมาขนาดไหนก็แล้วแต่ เราอยู่ในป่า กลางคืนไม่มีอะไรเลย อยู่มืดแล้วน้ำมันรวมตัวซัดมา โคนมาเยอะ แต่น้ำมันเป็นเพราะเราคนเดียว

เราอยู่ในป่าในเขานะ เราอยู่คนเดียว เราเผชิญภัยของเราคนเดียว แต่พอมัน พระรุ่งพระรังขึ้นมาเห็นไหม มันมีพระ มีลูกศิษย์ มีคนทั่วไปที่มาฟังเทศน์ เวลาเกิดอะไรขึ้นมา ละล้าละลัง ละล้าละลังเห็นไหม ถ้ามันมีมากก็เป็นภาระอย่างนี้ แต่ถ้ามันไปคนเดียวนะ มันเป็นอย่างไรให้เป็นกัน มันพิสูจน์หัวใจเรา มันพิสูจน์หัวใจเรานะ

อุปสรรค... ถ้าเราอ่อนแอไปไม่รอด ถ้าเข้มแข็งนะ มันเป็นอย่างนี้ ธรรมชาติเป็นอย่างนี้ เห็นไหม เขาว่า “ธรรมะเป็นธรรมชาติ.. ธรรมะเป็นธรรมคา..” ธรรมะเป็นธรรมคาก็ ฝนตกอยู่อย่างนี้ มันก็เกิดตาย เกิดตายอยู่อย่างนี้

ธรรมะพระพุทธรเจ้า... ธรรมะเหนือโลก ธรรมเหนือธรรมชาติ

ธรรมะเป็นธรรมคา ธรรมะก็เป็นปกติธรรมคา ถ้าธรรมคามีชีวิตนี้ยังดีนะ ธรรมคา เป็นวัตถุข้าวของไม่มีประโยชน์อะไรเลย

เราพูดบ่อยมาก ภาพเทวิล เห็นใหม่ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังไม่เกิด เขาเป็นผู้เฒ่าผู้แก่ เขาทำใจของเขาได้นะ เขาเข้าฌานสมาบัติได้ เขาระลึกอดีตชาติได้ ๔๐ ชาติ อนาคตได้ ๔๐ ชาติ ไปอยู่บนพรหมได้ด้วย คุณิ แต่เขาเป็นสุภาพบุรุษ เพราะตอนนั้นยังไม่มีกรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันพูดแจ๊วๆ กันแบบปัจจุบันนี้ไม่ได้

ในปัจจุบันนี้ กรรมะในพระไตรปิฎกเห็นใหม่ กรรมะเผยแผ่มา เวลาใครมา จินตนาการเข้า จินตมยปัญญา ก็พูดกรรมะไปแจ๊วๆ ทั้งๆ ที่ใจไม่เป็น

“กรรมะเป็นกรรมดา... กรรมดาเป็นกรรมะ... กรรมดาคือกรรมะ... กรรมะคือกรรมดา...”

เกิดตายก็กรรมะ เกิดตายก็เป็นกรรมดา

ภาพเทวิล เขาไม่สามารถพูดอย่างนี้ได้เพราะอะไร เพราะเขารู้้อยู่ เขาร้องไห้ นะ เวลาเขาลงมา เห็นพระเจ้าสุทโธทนะเจ้้นลูกชายออกมาให้ดู อาการ ๗๒ นี้พระพุทเจ้าแน่นอนเลย ดีใจมาก ดีใจมาก

คนเรานี้เข้าฌานสมาบัติได้ ไปอยู่บนพรหมได้ จิตใจต้องดีสูงส่งขนาดไหน แต่เพราะเขาไม่มีตัวอย่าง ไม่มีแบบ เห็นใหม่ แต่ในปัจจุบันนี้ กรรมะของพระพุทเจ้ามันมีอยู่แล้ว พอกรรมะมี พระพุทเจ้ามีอยู่แล้ว เราศึกษาขึ้นมา “นี่อริยสัจ.. ม่ากิเลส.. กรรมะเป็นกรรมดา.. ปล่อยวาง.. ว่าง.. ปล่อยวาง.. นิพพาน..” โม่กันไปอย่างนั้นนะ โม่กันไปโดยกิเลสเต็มหัวใจนะ แต่ไม่เห็น

ภาพเทวิลเสียใจนะ ร้องไห้เลย ร้องไห้ว่า นี่คือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแน่นอน แล้วตรัสรู้แน่นอน แต่เราต้องตายก่อน ตายก่อนเพราะอะไร เพราะเขาไม่มีสิ่งที่เป็นตัวจริง ที่ให้เขาทำเทียบเคียงเลียนแบบได้ เขารู้ตัวของเขา เขาจริงจัง เขาเป็นสุภาพบุรุษในตัวของเขา ว่าเขามีทุกข์ เขาร้องไห้

แต่เราปฏิบัติกัน *ธรรมะเป็นธรรมดา.. ธรรมะเป็นธรรมดา..* เป็นไปไม่ได้ ! เป็นสิ่งที่ เป็นไปไม่ได้ !

ธรรมะเป็นธรรมดา ธรรมะเป็นธรรมดา ธรรมะเป็นธรรมดาต่อเมื่อองค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นคนพูดเอง อย่างนั้น ถูกต้อง “สักแต่ว่า สรรพสิ่งนี้เป็นสักแต่ว่า เธอกลับมาถอนอัตตานุทิฐิ”

สักแต่ว่า.. สักแต่ว่า.. สักแต่ว่าแล้วเหลืออะไร สักแต่ว่าแล้วใครเป็นคนทำ สักแต่ว่ามี อะไรเป็นคนทำบ้าง สักแต่ว่าก็.. ธรรมะเป็นธรรมดา.. ธรรมดาก็กิเลสไป “คืนสู่กิเลส”

คูตี คูอย่างกาพเทวิล จิตดวงนั้น ปฏิสนธิจิต จิตเดิมแท้นี้ผ่องใส จิตปฏิสนธิ ตัวที่จิต ปฏิสนธิคือตัวภพ ถ้าตัวภพเห็นใหม่ เวลาไปนะ ถ้ามีฤทธิ์มีเดชจะไปสวรรค์ ไปพรหม ไป ทั้งร่างกายมนุษย์นี้เลย แต่เวลาเขาเข้ามาสมาบัติ อย่างฤาษีนี้เหาะเหินเดินฟ้าไปทั้งร่างกาย นี้เลย ถอดจิตไปก็ได้ ไปทั้งร่างกายนี้ก็ได้

สิ่งที่ไปได้ แล้วมันมีอะไรขึ้นมา มันก็กิเลสทั้งนั้นนะเห็นใหม่ ถ้าใจมันสู่ธรรมดา ธรรมดานี้ถ้าจิตมันวางเป็นกลางเป็นสากล เป็นธรรมดา เป็นมิจจาสมาธิหรือสัมมาสมาธิ ถ้า เป็นมิจจาสมาธิเห็นใหม่ เป็นมิจจาสมาธิคือ พอจิตมันเป็นสมาธิปั๊บ ออกใช้ทำคุณไสย ทำ สิ่งต่างๆ เห็นใหม่ ทำฤทธิ์ทำเดช นี่คือมิจจาสมาธิ

สัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิคือมันเป็นกลางเฉยๆ แต่ยังไม่เกิดเพราะอะไร เพราะมันยัง ไม่มีธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหรือคั่น นะ เวลาไปรื้อคั่น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปศึกษากับอาหารคาบสเห็นใหม่ เจ้าชายสิทธัตถะได้สมาบัติ ๘ เหมือนเรา ให้สั่งสอนได้ มีความรู้เหมือนเรา

เจ้าชายสิทธัตถะปฏิเสธเลย เขาเข้ามาสมาบัติได้ เขาปฏิเสธของเขา ไม่จริง.. ไม่จริง .. มันละชำระกิเลสไม่ได้ เวลาออกมารื้อคั่นอยู่ ๖ ปี พอ ๖ ปีเห็นใหม่ คั่นคว้านาคไหน ทำ ทุกกริยาขนาดไหนแล้วแต่ คำว่าธรรมะยังไม่เกิดนี่นะ มันยังไม่มีความรู้จริงขึ้นมา ความจริง

ยังไม่มีขึ้นมา คนจะทำอะไรมันก็ทำไม่ได้เพราะไม่มีอำนาจวาสนา แต่ด้วยธรรมชาติของกิเลสเห็นไหม ...กินสุกิลอส

ธรรมชาติของกิเลสทุกคน ก็ต้องคิดว่าสิ่งใด.. เพราะความรู้จริงยังไม่มี มันก็เทียบเคียงเอาจากสิ่งที่มีอยู่เห็นไหม คุณสิททางวิทยาศาสตร์ที่เราค้นคว้า เราจะค้นคว้าสิ่งต่อยอดสิ่งที่ทางวิทยาศาสตร์เขาคิดกันไว้แล้ว แล้วเราต่อยอดขึ้นไป นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่เขาคิดกันไว้แล้วต่อยอดขึ้นไป แต่มันเป็นไปได้ มันเป็นไปได้เพราะอะไร เพราะมันเป็นโลกีย์ปัญญา มันเป็นวิชาชีพ มันเป็นอาชีพอันหนึ่ง เห็นไหม

อาชีพนักบวช อาชีพต่างๆ อาชีพหนึ่ง คุณสิทญีชีไพรเขาอยู่ของเขาก็อาชีพหนึ่ง ขอทานก็อาชีพหนึ่ง แต่พระยังไม่เกิด ยังไม่มีพระจากหัวใจ มันเป็นไปได้ ไม่มีสิ่งใดๆ เลย เป็นอาชีพๆ หนึ่ง วิชาชีพของเขา วิชาชีพของเรานี้เราฝึกฝนขึ้นไป มันเป็นไปได้ พอเป็นไปได้ก็ย้อนกลับ ย้อนกลับเห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าย้อนกลับทดสอบกับทุกๆ วิชาชีพ ทดสอบกับทุกๆ เจ้าลัทธิ ลัทธิไหนที่ว่าเป็นศาสดาไปทดสอบอาหารดาบสก็ไปทดสอบ ทดสอบหมด

ทดสอบมาแล้ว แต่มันเป็นไปได้ มันเป็นไปได้เพราะอะไร มันเป็นไปได้เพราะอำนาจวาสนาไง เอกนามกิง หนึ่งไม่มีสอง พระพุทธเจ้าเกิดได้หนึ่งเดียว พระพุทธเจ้าเกิดได้หนึ่งเดียว แล้วพระพุทธเจ้ายังไม่เกิดมันมีความจริงมาจากไหน พระพุทธเจ้ารื้อค้นกลับมาเห็นไหม “บุพเพนิวาสานุสติญาณ”

กาฬเทวิลระลึกอดีตชาติได้ กำหนดคระลึกอดีตชาติได้ ๔๐ ชาติ อนาคตได้ ๔๐ ชาติ ระลึกได้แต่ไปไม่รอด.. ไปไม่รอดทำไปไม่ได้.. เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นไหม ระลึกได้ บุพเพนิวาสานุสติญาณระลึกอดีตชาติได้ ไปไม่มีที่สิ้นสุดเลย นี่เขาได้ ๔๐ ชาติไซ้ไหม แต่นี่ไปไม่มีที่สิ้นสุดเลย ไปอย่างไรไม่มีที่สิ้นสุด

ย้อนกลับไปเลย ดิ่งกลับมา จดอุปปาตญาณเห็นใหม่ สิ่งที่เป็นอนาคต ระลึกอนาคต ได้ ๔๐ ชาติ พระพุทธเจ้าไม่มีที่สิ้นสุดเหมือนกัน ดิ่งกลับมา ดิ่งกลับมา พอดิ่งกลับมา “อัสวักขณญาณ” ถ้าอัสวักขณญาณ อวิชชาปจฺจยา สงฺขารา สงฺขารปจฺจยา วิญญานั

มันธรรมชาติที่ไหน ธรรมะเป็นธรรมชาติ.. ธรรมชาติได้อย่างไร ถ้าธรรมชาติมันจะถอนกิเลสตัวนี้ได้อย่างไร

นี่ไง อดีตชาติไม่มีที่สิ้นสุด อนาคตไม่มีที่สิ้นสุด มันไปจากไหน มันไปจากไหน.. มันไปจากตัวภพ ตัววิชา มันไปจากตัวภพนี้ ถ้าตัวภพนี้มีอยู่ มันยังเป็นไป มันจะไปทำได้อย่างไร คุณมันแล้วปล่อยวางมัน เป็นธรรมชาติได้อย่างไร ถ้าไม่มีอัสวักขณญาณไปทำลายมัน อัสวักขณญาณมาทำลายมันแล้วเห็นใหม่ มาทำลายมัน มาทำลายถึงที่สิ้นสุดไปแล้ว นี่สิ้นสุดไป

ก่อนที่พระพุทธเจ้าจะนั่งอยู่โคนต้นโพธิ์อยู่ ๖ ปีนี้ ปัญจวัคคีย์อุปัฏฐากมาตลอดเวลา

ปัญจวัคคีย์อุปัฏฐากเป็นพยานเลย ทนทรมาณทำทุกรกิริยาขนาดไหน ปัญจวัคคีย์เป็นผู้อุปัฏฐาก จนถึงสุดท้ายนะ ทดสอบในหัวใจของตัว นี่เป็นธรรมคา.. เป็นธรรมคา.. ก็ดูไป ธรรมคา นี่ปัญจวัคคีย์เป็นพยานอยู่ทั้งนั้น ทดสอบมา ทดสอบด้วยตัวเอง ทดสอบกับเจ้าลัทธินั้นก็แล้วแต่ มีพยานทั้งนั้นเลย แล้วพยานก็เห็นด้วย

โลก โลกคือหมู่สัตว์ โลกคือวิชาชีพ โลกคือความรู้ของโลก พอความรู้ของโลก นี่ไง เจ้าชายสิทธัตถะกำลังต่อสู้กับกิเลส กำลังต่อสู้ กำลังค้นคว้าหาสัจจะความจริง กำลังต่อสู้อยู่ เป็นผู้อุปัฏฐาก เป็นผู้คอยดูแลอยู่ตลอด เป็นพยานถูกต้องดีงาม ถูกต้องดีงาม ความเห็นของโลก ความเห็นของโลกถูกต้องดีงามไปหมด ทำอย่างนี้ถูกต้อง แต่เจ้าชายสิทธัตถะพิสูจน์เอง ผู้พิสูจน์เอง มันกลั่นลมหายใจจนสลบเลยนะ อดอาหารจนรากขนนี้เน่าหลุดหมดเลย

เอ๊ะ! เพราะอะไร เพราะความเห็นของเราละ ความอุกฤษฏ์การกระทำของเรา มันจะเป็นประโยชน์กับเราใช่ไหม มันไม่ใช่ทางสักอย่างหนึ่งเลย พอไม่ใช่ทางสักอย่าง ความเห็น

จากภายใน ความเห็นจากภายในระลึกถึงตอนที่เป็นราชกุมาร พระเจ้าสุทโธทนะพาไปแรก
นางวิญ ไปนั่งอยู่โคนต้นหว่า ความสุขอันนั้น... ความสุขใจจากภายใน ความสุขอันนั้นต้อง
เทียบเคียงอันนั้น

พอเทียบเคียงอันนั้น กำหนดอยู่ แล้วกลับมากินข้าว กลับมาสร้างพลังงาน พอกลับมา
สร้างพลังงาน ปัญจวัคคีย์ทั้งหมดเลยเพราะกลับมา้มาก ทำทุกกรกิจขนาดไหน ทำความ
เพียรขนาดไหนไป ยังไปไม่ถึงที่สุด แล้วกลับมา้มาก เหมือนคนท้อถอย คนไม่เอาจริง
แล้ว ทั้งหมดเลย ปัญจวัคคีย์ทั้งออกไป นี้โลก.. ความเห็นจากข้างนอก ความเห็นจาก
รูปลักษณะ ความเห็นจากความเห็นของโลก

แต่ความเห็นของหัวใจที่มันสร้างสมมา ปรรตนาโพธิญาณ ปรรตนามา การกระทำ
ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศึกษาทั้งหมดแล้ว ย้อนกลับมาพิสูจน์หมดแล้ว เห็น
ใหม่ ทางโลก วิชชีพทางโลก การศึกษา เจ้าชายสิทธัตถะก่อนที่จะออกบวช พระเจ้าสุทโธ
นะให้ศึกษามาเพื่อเป็นกษัตริย์ ความรู้ทางโลกทุกอย่างมีพร้อมที่จะเป็นกษัตริย์ ที่จะปกครอง
บ้านเมือง

ออกไปประพฤดิปฏิบัติกับเจ้าลัทธิต่างๆ พร้อมทุกอย่าง นี้วิชาทางโลก.. โลภีย
ปัญญา โลภียปัญญามันไปไม่ได้ มันไปไม่รอด มันไปไม่ได้ นี่ไงที่ว่าธรรมชาติ.. ธรรมชาติ..
ความรู้วิทยาศาสตร์ที่ต่อยอดกันขนาดไหน มันก็มันจะมีวิบาก มันจะมีผลของมัน มันมีเหตุมี
ผล มันต้องสืบต่อกันไป มันสิ้นสุดไม่ได้ มันจบกระบวนการของมันไม่ได้

ในเมื่อมันจบกระบวนการของมันไม่ได้ ทำอย่างไรไป บุพเพนิวาสานุสติญาณ ถ้า
สาวไปก็ไม่มีวันจบ อนาคตไม่มีวันจบ กระบวนการของมันสิ้นสุดไม่ได้ จะเป็นธรรมดา
ปล่อยมันไปตามความเป็นจริง เป็นไปไม่ได้

นี่ย้อนกลับมา.. ย้อนกลับมา.. สิ่งที่เกิดขึ้นระหว่างอดีตอนาคต มันมาจากไหน มันมา
จากไหน มันมาจากตัวภพ มันมาจากสิ่งที่เป็นธรรมดานั้นนะ

จิตเดิมแท้นี้ฟ่องใส จิตเดิมแท้นี้หมองไปด้วยอุปกิเลส มันเป็นความธรรมดา ภาวสวะ กิเลสสวะ อวิชชาสวะ ภาวสวะตัวภพ ตัวภพนี่คือตัวธรรมดา ตัวภพคือตัวพื้นฐาน ตัวพื้นฐานที่เก็บข้อมูล การที่จิตทำดีทำชั่วทั้งหมด เก็บลงที่นี้ มันถึงที่นี้ ย้อนกลับไปที่นี่แล้ว ทำลายกันที่นี้ นี่! ต้องทำลายที่นี้ พอทำลายที่นี้เห็นใหม่ มันเป็นความลึกลับมหัศจรรย์นะ..

ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในศาสนาพุทธ ศาสนาแห่งปัญญา เลอเลิศมาก เพราะมีศาสดาเดียวที่ประกาศตนว่าเป็นพระอรหันต์ เป็นผู้รู้แจ้งโลก เป็นผู้สอนเทวดา อินทร์ พรหม สอนได้หมด มีศาสดาองค์เดียวในลัทธิศาสนาในโลก ในจักรวาลนี้ที่ปฏิบัติตน.. กล่าวปฏิบัติตน แล้วกล่าวทดสอบตรวจสอบกับทุกลัทธิทุกศาสนา แล้วขึ้นศาสนานี้มาเห็นใหม่

แล้วเราก็คงมาพบพระพุทธศาสนา เรามีบุญกุศลใหม่ เราจะมีความจริงใจ มีความตั้งใจจริงของเราใหม่ ถ้าเรามีความจริงใจ มีความตั้งใจจริงของเราจริง เราต้องซื่อสัตย์กับศาสนา ศาสนธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อย่าเอาหัวใจสกปรกของเราไปเคลม อย่าเอาหัวใจอันสกปรกของเราไปอ้างอิง ไปอ้างอิง พยายามบังคับทำให้เป็นความพอใจของเรา มันไม่เป็นของของเรา

ถ้ามันเป็นของเราเห็นใหม่ ในปัจจุบันนี้ศึกษากันนะ จนทางวิชาการเขาบอกเลย บอกว่าพระป่า พระกรรมฐานนี้ บอกเลยว่าจิตนี้มีอยู่โดยดั้งเดิม จิตนี้มีอยู่แล้วทำอย่างไร.. มีอยู่แล้ว มีภพมีชาติต้องเกิด ต้องตาย เวียนตายเวียนเกิดโดยธรรมชาติ จิตนี้มีอยู่ ถ้าไม่ได้ชำระกิเลส มันต้องเกิดต้องตายไปตลอด

เขาบอกสอนอย่างนี้ผิด ถ้าสอนว่าจิตคงที่มันจะเข้ากับพราหมณ์ฮินดู เพราะฮินดูไปอยู่กับอาตมัน จิตนี้จะทำลายไม่ได้ ทุกดวงใจต้องเคารพพระเจ้าของเขา แล้วจะต้องไปอยู่ ไปจำนน ไปเป็นส่วนหนึ่งของอาตมันนั่น นี่ไงเขาว่าของเขาคงที่ นี่ไง เวลาศึกษาทางโลกเห็นใหม่ ของเรามี มันมีคงที่ จิตนี้ไม่เคยตาย

จิตนี้ไม่เคยตาย แต่มันมีวาระ มีการเปลี่ยนแปลงเห็นใหม่ “พันธุกรรมทางจิต” มันเปลี่ยนแปลงแก้ไขตัดแปลงไป ตอนที่เปลี่ยนแปลงแก้ไข ถ้ามันเป็นสังขรณ์นะ มันจะเห็นการเปลี่ยนแปลงแก้ไข ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขมันเป็นธรรมดาตรงไหน มันธรรมดาได้อย่างไร เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ ไซ้.. เวลาท่านเทศน์นะ “สักแต่ว่า เธอจมองโลกนี้เป็นความว่าง เป็นความว่าง สอนให้สักแต่ว่า ดูโลกเป็นความว่างให้หมด แล้วต้องกลับมาถอนอรรถานุกฎิ”

แต่เขาไม่พูดอย่างนั้น “สักแต่ว่า.. สักแต่ว่า.. แล้วเรารู้สักแต่ว่า มันเป็นสักแต่ว่า วางจิตไว้ สติเป็นสมมุติ ทุกอย่างไม่ต้องทำ.. มองให้เห็นสักจะความจริง มันคืออารมณ์ธรรมดา.. ความธรรมดาเรานี้แหละ *ธรรมะคือธรรมดา.. ธรรมะเป็นธรรมชาติ..*” เห็นใหม่

บอกว่าธรรมะเป็นธรรมชาติ.. การเกิดการตายก็เป็นธรรมชาติ ยิ่งนิพพานสงบเย็น นี้รับไม่ได้เลย สงบเย็น.. สงบเย็น.. นิพพานสงบเย็น ว่างๆ มันเป็นภาษาสมมุตินะ ภาษาสมมุติที่สื่อความหมายกัน

แต่ขณะที่ประพฤติปฏิบัติ มันจะเอาความจริงอย่างนี้เป็นไปไม่ได้ มันเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ แล้วเวลาประพฤติปฏิบัตินะ ห่วงนักห่วงหนานะว่ากลัวจะเป็นสมณะ ทำสมาธิไม่ได้ ไม่มีประโยชน์สิ่งใด... มันเหมือนกับคนไม่ยอมรับความจริงใจ ในปัจจุบันนี้นะ ปัญญาชน..เราไปตลาด เราไปร้านค้า เราจะซื้อข้าวสารมาไว้เพื่อหุงหาอาหาร เราไปซื้อข้าวมา ข้าวมาจากทุ่งไซ้ใหม่ เราก็บอกว่านี่ข้าวมาจากทุ่ง

นี่ก็เหมือนกัน ในการประพฤติปฏิบัตินะ ต้องใช้ปัญญา ปัญญาของเราะ ปัญญาอย่างไรมันก็เป็นปัญญาวิชาชีพ ปัญญานี้เป็นโลกียปัญญา มันจะเป็นปัญญาไปไม่ได้เลย เราไปซื้อข้าวสารมาจากร้าน เราซื้อข้าวมา ข้าวสารมันมาจากไหน ? ข้าวสารมันมาจากไหน ? ข้าวสารมันมาจากทุ่งหรือ เราก็ว่ามาจากทุ่งสิเพราะอะไร เพราะเราซื้อมาจากทุ่งไซ้ใหม่ เราก็เอามาหุงหาอาหารของเราได้

แต่ความจริงข้าวมันมาจากดิน ถ้าเขาไม่ทำนา เขาไม่ปลูกพืชพันธุ์ธัญญาหารของเขา มันจะมีข้าวสารมาได้ยังไง นี่ก็เหมือนกันดินนั่นคืออะไร ดินนั่นคือตัวรากฐานในการทำนาเพื่อให้ข้าวขึ้นมา แต่เราปฏิเสธสมณะ เราปฏิเสธสมาธิ ห่วงนักห่วงหนาว่าจะเป็นสมณะ ไม่ต้องทำความสงบ ความสงบไม่มีความหมาย ความสงบไร้ค่า ต้องใช้ปัญญาคือข้าวสารนั้นกินได้ ดินกินไม่ได้ ดินกินไม่ได้

ถ้าไม่มีดินมันจะเอาข้าวสารมาจากไหน ! ถ้าไม่มีดิน ไม่มีพืชนา ข้าวสารมันจะมาได้ยังไง ตามข้อเท็จจริงในสมัยโบราณนะ จะใครจะชุมชนไหนก็แล้วแต่ เขาต้องทำอาหารของเขากินเอง แต่ในปัจจุบันนี้โลกมันเจริญ โลกมันเจริญเห็นไหม เราก็ไปซื้อเอาข้าวสารจากร้านค้าได้ แล้วครั้นเราก็อ้อ.. ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา.. เราใช้ปัญญาไปเลย..

สิ่งที่ปัญญา มันมีโลกียปัญญา โลกุตตรปัญญา มันมีปัญญา ๓ สุตตมยปัญญา จินตมยปัญญา ภวานามยปัญญา การศึกษานั้นเป็นสุตตมยปัญญา สิ่งที่ปัญญา ปัญญาที่หยาบ ปัญญาละเอียด ปัญญามันเกิดขึ้นมาได้ยังไง ถ้ามันไม่มีความสงบของใจ ถ้าใจไม่สงบขึ้นมา ปัญญามันเกิด จินตมยปัญญามันเกิด ความมหัสจรรย์มากกว่านี้หลายร้อยเท่านัก

ปัญญาที่เขาว่าเกิดๆ กันนี้ ปัญญาของเขาที่ว่าชำระกิเลส ธรรมะเป็นธรรมดา ธรรมะธรรมดานี้ มันเป็นไปได้ ! มันกินสุกิลเลสหมดนะ กิเลสออก กิเลสหลอกออกมาจากใจ

เวลากิเลสออกมาจากใจก็ประพฤติปฏิบัติไป มันเป็นจินตนาการกันไป จินตนาการกันไปเพราะอะไร เพราะศาสนามันมีอยู่แล้ว ถ้าไม่มีศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังไม่บัญญัติศาสนาไว้ พวกนี้พูดไม่เป็น ! พวกนี้พูดไม่ได้หรอก ! จะพูดว่านิพพานๆ นะ นิพพาน...

เห็นไหม คูสิอรหันต์ๆ สมัยพุทธกาลก็มีว่าอรหันต์ๆ นั้นแหละ มันหันไปไหน เพราะอะไร พวกนี้มันมีอยู่ ในพราหมณ์เขามีอยู่แล้ว เรื่องเวทย์ ไตรเวทย์นะ สิ่งนี้เขามีอยู่ของเขา แต่มันเป็นความจริงขึ้นมาใหม่ละ ถ้ามันไม่เป็นความจริงขึ้นมา สิ่งนี้เห็นไหม เข้าสู่ธรรมะ

เข้าสู่อย่างไร การเข้าสู่ธรรมนะ เหตุที่จะเป็นธรรมะขึ้นมาได้อย่างไร เป็นธรรมคา.. ธรรมคา .. มันเป็นอัตโนมัติ มันเป็นสัญธรรม มันเป็นอย่างนี้เอง...

อย่างนี้เราอนจมนอยู่กับกิเลสมันก็เป็นธรรมะ มันก็เป็นธรรมะ มันจะเป็นของมันไปเอง มันเป็นไปไม่ได้ ! มันเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้เลย

“ธรรมะเหนือธรรมชาตินะ” ธรรมะนี้เหนือธรรมชาติ ถ้าไม่เหนือธรรมชาติมัน... เห็นไหม “รสของธรรมชนะซึ่งรสทั้งปวง” รส.. ในกิเลสค้นหาความทะยานอยากของเรา เวลาความโลภ ความโกรธ ความหลง มันเร้าใจเรา เราจะเชื่อมั่นมากขนาดไหน

เราจะเชื่อความคิดของเราไปตลอดเวลา ความคิดความเห็นของเรา มันจะดึงความคิดของเราไปตลอด แล้วถ้าเราคิดไปตามความคิดของเราเห็นไหม ความคิดความเห็น.. สิ่งที่เกิดขึ้นไปแล้วเป็นธรรมะใหม่ แล้วทำไมไม่หยุดความคิด การหยุดความคิด เอาอะไรไปหยุดมัน การหยุดความคิดนะ... ก็คุ้มมันเฉยๆ มันจะหยุดของมันเอง.. มันเป็นธรรมคา.. ทุกอย่างเป็นธรรมคา..

ธรรมคาแล้วทุกข์ทำไม ?

ธรรมคาแล้วทุกข์ทำไม.. แต่ถ้ามันเป็นธรรมะ ธรรมะมีอยู่แล้ว นี่ในครูบาอาจารย์ที่เราประพฤติปฏิบัตินะ มันต้องมีเหตุ มันต้องมีผล มันต้องมีการกระทำ มันเหนือธรรมคาทั้งนั้นนะ คุณ ความเป็นอยู่ชีวิตของเรา เราทำของเราเห็นไหม คุณการศึกษา คุณการทำงานที่การทำงานเราทุกข์ไหม ทุกข์ไหม ขนาดเรื่องของโลกยังทุกข์ขนาดนั้น แล้วเรื่องของธรรมะละ

ครูบาอาจารย์เราที่เป็นครูบาอาจารย์เรา ไม่มีองค์ไหนพูดเลยว่าได้มาด้วยความง่าย ๆ เป็นไปไม่ได้

ในมหายานที่เขาบอกว่า ลัดแค่นี้มีมือ แค่อ่างโพลง... นั่นมันเป็นวิธีการสอน มันสอนให้คนไม่ยึดติด ! ในเมื่อสอนให้คนไม่ยึดติด แต่ในการกระทำของเขา เขาก็ทำด้วยความจริงจังของเขา เขาไม่บอกว่ามันซุบมือเปิบ นอนหลับตื่นมาก็เป็นพระอรหันต์ มันเป็น

ธรรมดาอย่างนี้ อยู่เฉยๆ สติก็ไม่ต้องทำ.. สิ่งใดๆ ก็ไม่ต้องทำ.. อยู่เฉยๆ มันเป็นธรรมะ เป็นธรรมชาติ.. ธรรมะเป็นธรรมดา.. แล้วก็ว่ากันไปนะ แล้วคนมันก็เชื่อ

สิ่งที่เชื่อนี้มันน่าสลดสังเวชนะ คูสิในที่ที่เขาเผยแพร่ธรรมะกันเห็นใหม่ พวกทางยุโรป เขาอยากมาทางตะวันออกเพื่อมาทำสมาธิกัน เพราะทำสมาธิแล้วเขามีความสุขเห็นใหม่นั่นนะทำสมาธิกัน ในศาสนาก็ไม่ได้สอนแค่สมาธิ

ในเมื่อศาสนาสอน ในศาสนาของเราสอนถึงการสิ้นจากทุกข์เลย สิ้นจากกิเลสเลย แต่ว่าเวลาสอน.. นั่นก็สอนสมาธิ สอนการทำความสงบ เพราะความสงบนี้เป็นหลักของศาสนา เวลาบอกใช้ปัญญา ปัญญาที่ใช้ปัญญาของโลกๆ ปัญญาที่เขาคิดกันมาเอง “ปัญญาคิดกันไปเอง” ไม่ใช่ปัญญาตามความเป็นจริง

ถ้าปัญญาตามความจริงจะพูดอย่างนี้ไม่ได้ พูดอย่างที่ว่า “ธรรมะเป็นธรรมดา.. ธรรมะเป็นความสงบเย็น..”

มันจะสงบเย็น ทำอย่างไรถึงสงบเย็น ทำอย่างไรจิตมันถึงจะเป็นธรรมดา

จิตมันธรรมดานะ จิตมันธรรมดามันเพราะเหตุมันธรรมดา จิตนะมันเป็นตัวเจ้าวัฏจักร สิ่งที่เป็นตัวเจ้าวัฏจักรเห็นใหม่ นี่เจ้าวัฏจักร อวิชาเรื่อนยอดของมาร แล้วยังมีลูกมีหลานมีเหลนของมันอีก แล้วลูกหลานเหลนของมัน...

คูสิที่เราศึกษาธรรมะกันเห็นใหม่ เราเชื่อมั่นในครูบาอาจารย์ของเรา ครูบาอาจารย์เราสอนมาจากไหน.. หลวงปู่มั่น ท่านไม่ได้สอนด้วยความเห็นของท่านนะ เวลาท่านสอน เพราะว่าท่านค้นคว้าของท่าน แล้วท่านสอนถึงพุทธภาษิต ท่านบอก พุทโธ พุทโธ นี่เป็นพุทธภาษิต สิ่งทีกรรณฐาน ๔๐ ห้อง “กรรณฐาน” เห็นใหม่ สมถกรรณฐาน วิปัสสนากรรมฐาน

ถ้าสมถกรรมฐาน มันต้องทำความสงบของใจเข้ามา แล้วหลวงปู่มั่นเวลาท่านเทศน์ ท่านไม่เทศน์พร่ำเพรื่อแบบพระทั่วไป พระทั่วไปจะเทศน์พร่ำเพรื่อมาก จะซักแม่น้ำทั้ง ๕

มา ไร้สาระมาตลอดเลย แต่หลวงปู่มันเวลาท่านพูดถึง ท่านบอกให้ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน

เรื่องที่เรารู้ วิชาที่ทั้งหมด สิ่งที่เรารู้ สิ่งที่เราศึกษามานี้ ไร้มีความหมายกับการปฏิบัติธรรมเลย จะไม่มีประโยชน์ในการปฏิบัติธรรมเลย ถ้าจิตไม่สงบเข้ามาก่อน

เพราะสิ่งที่เราคิดเราค้นด้วยปัญญาของเรา มันเป็นเรื่องของโลกีย์ปัญญา มันเป็นเรื่องของโลก มันเป็นเรื่องที่เราศึกษามาเห็นใหม่ แล้วมันก็อยู่ที่อำนาจวาสนาของคน อำนาจวาสนาของคนเห็นใหม่ คุณลึคนที่มีเขารู้ปัญญาคือ อำนาจวาสนาคือพันธุกรรมทางจิตของเขาก็ทำมาดี เขาทำของเขาดี เขาศึกษาของเขาดี ถึงคนที่ทำมาดีแต่มีวาระเวร วาระกรรมของเขา วาระกรรมของเขาที่เกิดมาภพชาตินี้ เห็นใหม่ “ภพชาตินี้” เห็นใหม่

คุณลึเราจะรู้ใหม่ว่า พระโพธิสัตว์มาเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉานอยู่ในวงล้อมของเรา ใกล้เคียงกับเรา เราจะเชื่อใหม่ เราก็ไม่เข้าใจของเราอีก มันอยู่ที่ภพชาติของเขา เขาสร้างของเขา มา ถ้าเขาสร้างของเขา มา เขาก็มีปัญญาของเขา เขาจะสร้าง เขาจะมีโอกาสของเขา สิ่งที่มีโอกาสของเขา นั่นเขาทำของเขา นี่เป็นเรื่องของโลกๆ ทั้งหมดเลย เขาก็มีปัญญามากปัญญา น้อยก็แล้วแต่ ถ้าเขาเพลินอยู่ในโลก มันก็เป็นเรื่องของโลกใช้ใหม่

ปัญญาที่เราศึกษา เราหาค้นคว้ามา เราศึกษามาขนาดไหน เวลาครูบาอาจารย์เราไปหาหลวงปู่มันเห็นใหม่ บอกเลยนะ การที่เราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาขนาดไหน สาธุ.. ยกไว้.. ยกไว้สูงส่ง เพราะเราเคารพบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาก แต่เอาไว้ในลิ้นชัก ไว้ในสมองก่อน แล้วใส่กุญแจมันไว้ อย่าให้มันออกมา

ถ้ามันออกมาณะ ขณะที่ประพฤติกปฏิบัติ มันจะถีบ มันจะเตะกัน มันจะถีบคือมันขัดแย้ง มันขัดแย้งกับความจริง ! ขัดแย้งกับข้อเท็จจริง ความขัดแย้งกับข้อเท็จจริงเพราะจิตของคนแต่ละคน มันมีพื้นฐานมาหลากหลายแตกต่างกัน ในเมื่อพื้นฐานหลากหลายแตกต่างกันเห็นใหม่ ปัญญาวิมุตติ เจโตวิมุตติ ถ้าปัญญาวิมุตติ มันจะใช้ปัญญาค้นคว้า มันไม่มีบอกระยะวิมุตติ ธรรมะเฉยๆ วิมุตติ ไม่เคยมี ธรรมะเป็นธรรมดาวิมุตติ ไม่เคยมี

มีแต่ปัญญาวิมุตติ เจโตวิมุตติ ปัญญาวิมุตติหมายถึงการใช้ปัญญา ปัญญา นำ แต่ปัญญานี้มันต้องมีสมาธิ ถ้าไม่มีสมาธิ ถ้าไม่ทำความสงบของใจเข้ามา ปัญญาที่มันจะเกิดขึ้นมา เห็นใหม่ สุตตมยปัญญาคือการศึกษา คือปริยัติ จินตมยปัญญานี้ไงเพราะอะไร เพราะมีธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วมีจิตของเรา มีอำนาจวาสนาในหัวใจของเรา มันจินตนาการ... คูตี คนที่มีปัญญามหาศาลเขาพูดได้เจื้อยแจ้วมากนะ เจื้อยแจ้วไปตลอดเลย แต่ความจริงในหัวใจเขามีมากน้อยขนาดไหน นี่จินตมยปัญญา

ภาวนามยปัญญามันเกิดอย่างไร ถ้าภาวนามยปัญญามันเกิดขึ้นมา มันเป็นธรรมชาติใหม่ ถ้าเป็นธรรมชาติทำไมต้องทำความสงบของใจ ถ้าใจไม่สงบเข้ามา ถ้าเป็นธรรมชาติทุกคนก็เป็นพระอรหันต์หมดแล้วเนี่ย เพราะทุกคนก็มีหัวใจเหมือนกัน ทุกคนก็เป็นธรรมชาติ ก็เกิดนี้เกิดโดยกิเลส

มันก็ธรรมดาของการเกิด ทุกคนมานั่งแล้วดูไป มันก็เป็นธรรมดา มันมีค่าเสมอกันไง มันมีค่าเสมอกันได้ยังไง ในเมื่ออำนาจวาสนาของคนไม่เหมือนกัน พระโพธิสัตว์เห็นใหม่ คูตีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้อายุ ๘๐ ปีแล้วปรินิพพานไป บอกเลยนะ ในภัทรกัปนี้เราเป็นพระพุทธเจ้าที่อายุน้อยที่สุด ๘๐ ปี พระกัสสปะ พระอะไรมา ๘๐,๐๐๐ ปี ๖๐,๐๐๐ ปี เรามีอายุแค่ ๘๐ ปีเพราะอะไร เพราะ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย แม้แต่พระพุทธเจ้ายังหลากหลายยังแตกต่าง แตกต่างกันด้วยวุฒิภาวะของใจ

แล้วนี่ธรรมดา.. ธรรมดา.. แล้วเหมือนกันหมด มันเป็นไปได้ยังไง มันเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ ! นี่เป็นไปได้เห็นใหม่ เรื่องของโลกๆ เรื่องของปัญญาของโลกเขา หลวงปู่มั่นท่านบอก ถ้าศึกษามาแล้ว ให้เก็บไว้ในสมองไว้ก่อน ในลิ้นชักไว้ก่อนแล้วลั่นกุญแจไว้ มันจะเตะมันจะถีบ คำว่ามันจะเตะมันจะถีบ คือมันขัดแย้งกับข้อเท็จจริงที่เราทำ

ข้อเท็จจริงที่เราทำขึ้นมาเห็นใหม่ เราทำขึ้นมา ต้องทำความสงบของใจเข้ามา พยายามทำความสงบของใจเข้ามา คำว่าใจสงบขึ้นมา มันจะไปยับยั้งสิ่งที่เป็นต้นหาคความ

ทะยานอยาก ที่เป็นความอยากความต้องการของเรา เห็นไหมความอยาก... เขาบอกว่า ไข้
ปัญญาไปเลย.. ห้ามมีความอยาก.. ก็โกรธกันไว้ โกรธกันไว้

ความอยากของเรา ความอยากในการประพฤติปฏิบัติตามข้อเท็จจริง ถ้ามีความอยาก
อยู่จิตมันสงบไม่ได้ โดยสัญชาตญาณ คูสึไฟ.. น้ำเดือดเพราะมันอุณหภูมิมันพอใช้ไหม
น้ำมันถึงได้เดือด พอน้ำมันเดือดแล้ว แล้วเราใช้แรงอุณหภูมิเข้าไปอีก จนมันระเหยไปหมด
เลย น้ำจะมีเหลือให้เราใช้ไหม

นี่ก็เหมือนกันในการทำสมาธิ เราอยากทำสมาธินี้เราอยากมากเลย แล้วเราอยากใน
ผลนะ เหมือนกับเราเร่งอุณหภูมิเข้าไป มันจะไม่มีอะไรเหลือให้เราเป็นสมาธิเลย สมาธิจะ
เกิดขึ้นมาได้เลย เราจะทำแล้วจะมีความทุกข์ความยากมาก ความทุกข์ความยากเพราะ
อะไร เพราะเราทำแล้วเราไม่ได้ผล เราอยากได้น้ำร้อน ได้น้ำเอามาใช้ดื่มกิน น้ำเอามาใช้
ประโยชน์กับเรา แล้วเราต้มน้ำความร้อนมันเกินไป จนน้ำไม่มีเลยจะทำอย่างไร ก็ต้องลด
ความร้อนลงมาใช้ไหม ให้มันเป็นจุดเดือด พอถึงจุดเดือดของน้ำ น้ำมันก็เดือดของมัน

น้ำเดือดเห็นไหม การทำสมาธิมันต้องลงทุนลงแรง มันต้องมีอุณหภูมิถึงจุดเดื่อนั้น
ได้ ถ้าเป็นจุดเดือดแล้วอุณหภูมินี้มากรุนแรงไปกว่านั้น น้ำมันจะไม่เหลือสิ่งใดๆ เลย ตัณหา
ความทะยานอยากเห็นไหม คำว่าความอยาก.. ความอยาก.. ความอยากมันจะสอนเราเอง ผู้ที่
ประพฤติปฏิบัติ ให้อุณหภูมินี้มันจะสอนเรา สอนให้เราเจ็บหลาย

เจ็บหลายเพราะถ้าเรากำหนดพุทธโธ เราทำปัญญาอบรมสมาธิ ถ้าจิตเราไม่เสมอ จิต
เราไม่เป็นกลาง มันจะลงสมาธินี้ไม่ได้ ด้วยความอยากของเรา จะเร่งขนาดไหน ยิ่งเร่งขนาด
ไหนมันจะไม่ได้ผลเลย พอไม่ได้ผล เราทำไปแล้วไม่ได้ผล ใครเป็นคนรู้ละ นี่ไงข้อเท็จจริง
มันเป็นอย่างนี้ไง ข้อเท็จจริงมันเกิดกับเราเอง ในเมื่อข้อเท็จจริงมันเกิดกับเราเอง มันสั่งสอน
เราให้เราทุกข์เรายาก ให้เราทำแล้วไม่ได้ผล แล้วเจ็บไหม ?

ถ้าเรามีปัญญาย้อนกลับมาพิจารณาของเราดู ว่าสิ่งนี้เราทำแล้วมันเป็นโทษกับเราอีก
ต่างหาก ทั้งๆ ที่เราจะทำความดี เราจะทำความดี เราจะนั่งทำความสงบของใจ เราจะทำ

สมาธิ เราจะภาวนาของเรา ภาวนาแล้วทำไมเราไม่ได้ผลละ มันไม่ได้ผลนะ มันไม่ได้ผล เพราะอะไร เพราะความอยาก

คำว่าความอยาก อยากแล้วทำไมไม่ได้.. อยากแล้วทำไมไม่ได้..

ถ้าไม่มีความอยากจะทำอะไรมาทำได้อย่างไร มันก็ต้องมีความอยากโดยพื้นฐานของมนุษย์ มนุษย์คนไหนบ้างที่ไม่มีอยาก ถ้ามนุษย์มีความอยาก ความอยากในใจนี้มันเป็นธรรมชาติของมันใช่ไหม มันเป็นสิ่งที่มียู่ สิ่งที่เกิดขึ้นไม่ได้ แต่เราจะควบคุมมันอย่างไรต่างหากละ

เราจะดื่มน้ำ เราต้องการจุดเดือดของน้ำ เรายกษาอุณหภูมิจึงของเรา เราหาเชื้อเพลิงของเราต่างหากละ แล้วเราควบคุมของเรา ควบคุมความร้อนนั้น ควบคุมอุณหภูมินั้นไม่ให้ความร้อนมันกระจายออกไป สิ่งที่กระจายออกคือความร้อนออกไป นี่ไง เราถึงต้องกำหนดพุทโธ พุทโธ พุทโธ ปัญญาอบรมสมาธินี้ไง

พุทโธ พุทโธ ปัญญาอบรมสมาธิมันคือฝึกคิด ฝึกคิดไง พอจิตมันสงบขึ้นมา นี่ไงกรรมฐาน ถ้าไม่มีฐานที่ตั้ง ไม่มีคน ไม่มีที่ทำงาน

...ใช้ปัญญาไปเลย ปัญญาใครตรงไป แล้วจิตมันจะเป็นอัตโนมัติ มันจะเข้าปัญญาเป็นอัตโนมัติ.. พอจิตมันถึงจุดๆ หนึ่งแล้วมันจะเป็นอัตโนมัติ อัตโนมัติเลย นิพพานเป็นความว่าง เป็นอัตโนมัติไปเลย...

มันไม่มีเหตุมีผลนะ แล้วขณะจิตก็บอก ขณะจิตต้องเป็นอย่างนั้น.. ขณะจิตเป็นอย่างนั้น.. มันเป็นอย่างนั้นเพราะจำเขามา เพราะจำมา เพราะตำรา มี แล้วเรศึกษาของเรา ถ้าเราไปอยู่กับครูบาอาจารย์องค์ใดนะ ถ้าท่านพูดคำนี้อย่างหนึ่ง อีก ๔ ปี ๕ ปีท่านพูดอีกอย่างหนึ่ง มันผิดแล้ว เพราะอะไร เพราะถ้ามันเป็นอริยสัจ สัจจะความจริง สัจจะมีหนึ่งเดียว สิ่งที่เป็นไปในหนึ่งเดียวไม่มีการแก้ไขหรือ

มันแก้ไขไปเรื่อย แก้ไขไปเรื่อยเพราะอะไร นั่นคือจิตตมยปัญญาไง จิตตนาการ.. จิตตนาการของเรานี้แหละ คราวนี้เราเห็นชัดเจนมาก เราเชื่อมั่นเรามาก เรว่ามันเป็นสัจธรรม แล้วพอเราทำของเราไป เราทำของเราไป จิตมันจะพัฒนาขึ้น จิตมันจะดีขึ้น มันจะเห็นของมัน อ้าว มันละเอียดขึ้น มันดีขึ้น เอ้า เปลี่ยนแล้ว เปลี่ยนขณะจิตเปลี่ยนได้แล้วนะ ขณะจิตเมื่อก่อนเป็นอย่างนี้ละ ขณะจิตนี้เปลี่ยนอีกแล้ว

สิ่งที่เราเป็น.. เวลาเทศนาว่าการมันเป็นเอกสารถะ มันเป็นวัตถุหลักฐานเลย แล้วการพัฒนาการของเขา มันพัฒนาการไปอย่างไร นี่ใจมันถึงไม่เป็นความจริง **ธรรมะไม่ได้เป็นธรรมดา ธรรมะไม่ใช่ธรรมชาติ** เพราะถ้าธรรมชาติละ ก็อภิวาสะ ก็ภพ ตัวภพนี้แหละตัวเก็บข้อมูลในธรรมชาตินั้นไว้ สิ่งที่เป็นตัวภพเห็นใหม่ ถ้าจิตมันสงบเข้ามา ฐิติจิตนั้นนี่คือตัวภพ

ถ้าจิตสงบถึงฐิติจิต อวิชชามันเกิดจากอะไร ใครเป็นพ่อแม่อวิชชา หลวงปู่มั่นพูดไว้ในมุตโตทัย ฐิติจิตเป็นพ่อแม่ของอวิชชา อวิชชาเกิดจากฐิติจิต เกิดจากภพ อวิชชาเกิดจากภพ เกิดจากตัวตนของเรา แล้วข้อมูลที่มันอยู่ในตัวตนของเรา กลับคืนสู่ภพ จะปล่อยวางขนาดไหน จะวางขนาดไหน จะว่างขนาดไหน จะธรรมดาขนาดไหน มันกลับสู่อวิชชา มันคืนสู่อวิชชาทั้งหมด มันไม่คืนสู่นิพพาน ไม่คืนสู่คุณธรรม ไม่มีอริยมุมิในหัวใจ

อริยมุมิในหัวใจจะไม่มีเลย มันจะกลับคืนสู่ภพ มันจะกลับคืนสู่ความว่าง มันจะกลับคืนสู่จิตเดิมแท้ เป็นไปไม่ได้ ! ไม่เคยเห็น พวกนี้ไม่เคยเห็นกิเลส ถ้าคนเคยเห็นกิเลส คนเคยต่อสู้กับกิเลสนะ เห็นใหม่มันกลับคืนสู่กิเลส แล้วกิเลสมันมีอย่างหยาบ มีอย่างกลาง มีอย่างละเอียด ละเอียดสุดไซ้ใหม่ ละเอียด-ละเอียดสุด ก็ละเอียดสุดขนาดไป แต่ที่พูดออกไปไม่เป็นธรรมะเลย ไม่เป็นธรรมะเลย

“ธรรมะเป็นธรรมชาติ” เป็นไปไม่ได้ ! เป็นสิ่งที่ เป็นไปไม่ได้ทั้งนั้น

แต่ธรรมเหนือธรรมชาติเพราะอะไร ถ้าธรรมเหนือธรรมชาติมันควบคุมใจ เพราะสักกายทิฏฐิความเห็นผิด สิ่งที่เราเห็นผิด.. ใครเป็นคนเห็นผิด สิ่งที่เราเห็นผิดแล้วมันปล่อยขั้น

เขาถึงได้บอกว่าชั้นมันผิด ชั้นมันเป็นกิเลสใช่ไหม ให้เห็นชั้นเป็นธรรมดา ก็จบ ไม่ใช่ !!
ชั้นมาร ชั้นนี้เป็นมาร

ความชั้น ชั้นคือความคิด ความคิดที่มาจากพลังงานจากตัวจิต ตัวชั้นนี้เป็นตัวมาร แล้วมารเกิดกับใคร มารคือตัววิชาใช่ไหม วิชาเป็นเจ้าวัฏจักร เป็นพญามาร แล้วนี่มาร ลูกหลานของมาร แล้วเราทำอะไร เราศึกษาธรรมะของพระพุทธเจ้า เราพยายามตั้งสติ พระพุทธเจ้าบอกไว้ในพระไตรปิฎกเห็นไหม “ภิกษุทั้งหลาย เธอจงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเถิด โลกนี้จะไม่ว่างจากพระอรหันต์เลย”

เราก็ตั้งสติ เราก็ทำ เราใช้ปัญญาของเรา เราพยายามตั้งสติ แล้วเรามีอำนาจวาสนา มีอำนาจวาสนาเพราะเรามีความจงใจ มีความจงใจเพื่อจะค้นคว้า เพื่อจะประพฤติปฏิบัติของเรา สิ่งนี้คืออะไร นี่ไง องค์หลวงปู่มั่นท่านสอนพุทธวิสัยในพุทธพจน์ ท่านสอนถึงคำพูดธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วองค์หลวงปู่มั่นท่านพยายามรื้อค้นของท่าน เพราะท่านรื้อค้นของท่าน สิ่งที่เกิดขึ้นมาจากใจหลวงปู่มั่น ธรรมนี้มาจากไหน

ธรรมนี้เป็นธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่มันเข้ามาสถิตในใจของหลวงปู่มั่น พอหลวงปู่มั่นสั่งสอนมาอย่างนี้ใช่ไหม สั่งสอนมาให้เรารื้อค้นของเรา ถ้าให้เรารื้อค้นของเรา สิ่งที่รื้อค้นเข้ามาในหัวใจของเรา ถ้าใจมันสงบเข้ามาเห็นไหม สิ่งที่ใจมันสงบเข้ามา ถ้าใจมันสงบเข้ามา เราพยายามรื้อทำ ตั้งใจจริงของเรา ถ้าจริงของเราขึ้นมา อันนี้มันเป็นอย่างไร มันเป็นอย่างไรละ

เห็นไหมชั้นที่ว่าชั้นเป็นชั้นมาร ชั้นนั้นเป็นกิเลสหรือ แล้วชั้นที่เป็นธรรมอยู่ไหน ชั้นที่เป็นธรรม นี่ขณะที่คำว่าชั้นนี้เป็นธรรม ถ้าจิตมันเป็นสมาธินะ จิตเป็นสมาธิ จิตมีกำลังแล้วเราใช้ เพราะถ้าจิตไม่มีสมาธิ จิตจะไม่มีกำลังของเรา เราจะไม่คิดถึงสิ่งที่ดีๆ คุณใช้เวลาทำงาน หน้าที่การงานของเรา ถ้าเรามีสติ เรามีสมาธิขึ้นมา เราใช้ปัญญา ใช้การใคร่ครวญในการงานของเรา ด้วยความถูกต้อง มันจะผิดพลาดบ้างก็เล็กน้อย เพราะมันยังไม่เป็นความจริง มันมีตัวแปร

ตัวแปรหมายถึงกรรมของเขา กรรมของเรา กรรมเก่า กรรมใหม่ กรรมปัจจุบันนี้ กรรมอดีต กรรมอนาคต มันมีตัวแปร มันไม่สมความปรารถนาของเราหรอก แต่ถ้าเราใช้ปัญญาที่มันเกิดอย่างนี้ นี่ไงที่ว่าขันธเป็นมาร ขันธเป็นกิเลส ขันธเป็นกิเลส

“ขันธเป็นธรรม” คำว่าขันธเป็นธรรม คือต้องมีสมาธิ

เห็นไหม คูลีข้าวจะงอกงามขึ้นมาจากผืนนา เขาไปซื้อข้าวกันมาจากข้าวถุง มาจากตลาด แต่เขาปฏิเสธพื้นดิน ผืนนา แต่เราไม่ได้ปฏิเสธผืนนา เราลงไว้ที่ผืนนา เขารังเกียจนะ ลงไปผืนนาที่ดิน มันเป็นดิน เป็นเลน เป็นโคลน มันเป็นที่น่าขยะแขยง แต่เวลาเป็นข้าวสารอยากกินนะ เวลาเป็นข้าวสารนี้ต้องการข้าวสาร ต้องการเพื่อความดำรงชีวิต แต่ปฏิเสธดิน ดินนี้ใช้ไม่ได้ ดินนี้เป็นความสกปรกโสโครก

ใครเป็นพวกชวานา พวกทำนาคันสกปรก ตัวไม่สะอาด ไม่มีคุณงามความดีเหมือนเรา เราเป็นคนสะอาดบริสุทธิ์เห็นไหม นี่ไงพุทธธรรมะจ้อยๆ นะ ธรรมของพระพุทธเจ้านะ แต่ปฏิเสธสมณะ ปฏิเสธการทำสมาธิ ปฏิเสธการทำสติ ปฏิเสธทุกอย่างหมดเลย !

มันเป็นธรรมคา... มันเป็นธรรมชาติ... มันเป็นธรรมคาก็ข้าวถุงไง หน้าด้านๆ ด้วยนะ กล่าวคู่ด้วยว่าข้าวถุงมันมาจากถุง

ข้าวถุงมันมาจากถุงเพราะเราซื้อขาดมาจากร้าน มันมาจากถุงนั่นนะ ข้าวได้เท่านั้นไง แต่ถ้าเป็นความจริงของพวกเรา เราจะลงไปผืนนา ผืนนาคือตัวความสงบของใจ ตัวจิตตวิภพ ถ้าถึงจิตตวิภพ แล้วเราไปแก้ไขกันที่นั่น ถ้าไปแก้ไขที่นั่นเห็นไหม นี่ไงข้าวมันมาจากไหน ต้นข้าวมาจากไหน มันเกิดมันงอกมาจากผืนนานั้น มันงอกขึ้นมาจากดิน

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราทำความสงบของใจเข้าไป สิ่งที่มันเกิดขึ้นมาเป็นคุณธรรม ขันธ ... ขันธที่ว่า เป็นกิเลสๆ นั่นนะ แต่ขันธที่สะอาด ขันธที่สะอาดมาจากไหน มันมีขันธหยาบ ขันธอย่างกลาง ขันธละเอียด ขันธ-ความคิด มันยังมีตลอดไปนะ ความคิดหยาบๆ ถ้ามันเห็น

ตามความเป็นจริง สักกายทิฎฐิ วิจิกิจฉา สิ้นพตปรามาส ถ้ามันขาดไปจากใจ... ชั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชั้น ๕ ชั้น ๕ ไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่ชั้น ๕

แล้วใครเป็นคนทิ้งชั้น ๕ ใครเป็นคนเห็นว่าชั้น ๕ ไม่ใช่ทุกข์ ใครเป็นคนเห็นว่าชั้น ๕ ไม่ใช่เรา ชั้น ๕ สักแต่ว่าชั้น ๕ ใครเป็นคนเห็น ใครเป็นคนจัดการชั้น ๕

“สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายย่อมดับไปเป็นธรรมดา อัญญา โภณทัตถุญะรู้แล้วหนอ อัญญา โภณทัตถุญะรู้แล้วหนอ” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ราพึงรำพันเลย เพราะมีพยานหลักฐานแล้ว

“สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายย่อมดับไปเป็นธรรมดา”

เราก็กว่าสิ่งนี้เป็นธรรมดาเห็นใหม่ มีอะไรเราก็โยนทิ้ง ก็มันเป็นธรรมดา โยนทิ้ง... มันจะทิ้งได้อย่างไร ไอ้ของโยนทิ้งนั่นคือวัตถุนะ แต่ความจริงในหัวใจของเรามันทิ้งได้ไหม “สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา..” มันย่อยสลายกันด้วยอริยมรรคด้วยสัจจะความจริง มันทำลายกัน มันทำลายกิเลสในชั้นนั้นออกไป แล้วสิ่งนั้นใครเป็นคนทำลาย

นี่ไง ถ้าเราใส่เสื้อผ้า เราจะเอาเสื้อผ้าออกมาซัก มาทำความสะอาด เราไม่ถอดออกมาจากร่างกาย มันจะซักให้มันสะอาดขึ้นมาได้อย่างไร แล้วซักใครเป็นคนไปซักเสื้อผ้านั้น ใครเป็นคนซักจิวรที่เราหนุนหมกกันอยู่ ใครเป็นคนไปซัก จิวรมันจะไปซักมันเองได้ไหม อ้าว..จิวรเป็นธรรมดา.. เวลามันขี้เกลือขึ้นก็ เอ้อ..มันธรรมดา... แล้วมันก็จะไหลจะลงไปในน้ำเอง น้ำมันก็จะทำความสะอาดเอง แล้วจิวรนั้นก็กลับมาให้เราหมกได้อย่างเดิมเป็นธรรมดา..

มันเป็นไปได้อย่างไร มันเอาอะไรมาเป็น ถ้าเราไม่ซัก เราไม่ทำ แล้วเราซักเราทำแล้ว ใครเป็นคนซัก ใครเป็นคนทำ

แล้วจิตที่มันวิปัสสนา จิตที่มันชำระกิเลส มันเห็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายต้องดับไปเป็นธรรมดา สิ่งที่เหลือ เหลืออะไร อะไรเป็นคนเหลือ อะไร

เป็นคนรู้ นี้ขณะจิตต้องเป็นอย่างนี้ ไม่ใช่ขณะจิตว่า มันจะเป็นอัตโนมัตติ พอถึงดูความเป็น
 ธรรมดา เฟงดูเป็นธรรมดา เฟงดูจิต พอจิตถึงธรรมดา สมดุลแล้วมันก็เป็นอัตโนมัตติ

มึงจะบ้า ! ไม่มีใครทำมันจะเป็นอัตโนมัตติขึ้นมาได้อย่างไร มันเป็นไปได้ มันเป็น
 สิ่งที่เป็นไปได้ มองไปเรื่อยๆ แล้วเดี๋ยวนิพพานมันจะเกิดขึ้นสว่างโพล่งขึ้นมา

คูสิ การใช้ปัญญาของเราขึ้นมา เราทำปัญญาของเราเข้าไปบ่อยครั้งๆ เข้า จนถึงที่สุด
 มันก็ฟันไม้ไป ฟันถึงที่สุดแล้วมันก็จะขาดไปเอง มันขาดไปเองนี้เราเทียบเห็นไหม

คูสิเราเทียบถึงวัตถุ จินตนาการถึงวัตถุ แล้วเราก็เทียบอารมณ์ของเราว่าเป็นวัตถุ แล้ว
 มันคิดว่ามันเป็นอย่างนั้น แต่ถ้าเป็นความจริงนะ ใครเป็นคนกระทำ แล้วทำพอมันขาดไป
 ใครเป็นคนฟัน สิ่งที่ไม่มันขาดไป ขาดไปดังแขนขาด มันขาดอย่างไร มันเป็นธรรมดาใหม่
 สิ่งที่อยู่ภาวะของจิตนะ ปุณฺชน กัลยาณปุณฺชน เขาก็รู้กันแล้ว

นี่โง่หลวงปู่มันบอกไว้เห็นไหม “ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ
 เอาไว้ในลิ้นชักไว้ แล้วใส่กุญแจไว้ อย่าให้มันออกมา” แล้วเราปฏิบัติไป ถ้าไม่ใส่ลิ้นชักไว้
 ไข่สิ่งนั้นมันเป็นสัญญา มันเป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันเป็น
 ข้อเท็จจริงที่เราศึกษาเป็นทฤษฎีมา พอจินตนาการขึ้นมา ภาพมันก็เกิด มันบวกทันทีนะกิเลส
 เหมือนเปี้ยบเลย ไซ้.. ไซ้.. ไซ้.. แล้วพอไข่ขึ้นไป มันให้คะแนนตัวเอง แล้วเราจะไปไหน

ก็ธรรมดาไง.. ก็นี่เหมือนเลย ว่าง... ธรรมะเป็นธรรมดา.. รู้แล้วว่าง.. สบาย.. กิเลส
 ครอบงำ คืนสู่กิเลส ทำปฏิบัติแล้วกลับไปสู่กิเลส แล้วให้กิเลส.. เหมือนเราปฏิบัติ เราหุงหา
 อาหารมา แล้วอาหารนั้นเราไม่ได้กินไม่ได้ใช้ ได้แต่นั่งมองนะ ปล่อยให้มันบูดเน่าเสีย
 หายไป

ชีวิตเราทั้งชีวิตนะ ชีวิตเราทั้งชีวิต เราศึกษาธรรมะแล้วเราประพฤติปฏิบัติของเรา
 ขึ้นมา ปล่อยให้มันเป็นธรรมดาไม่ได้ ต้องตั้งสติ ต้องตั้งสติ

คูตี ในการประพุดิปฏิบัติของเรา ทำไมเราอดนอนผ่อนอาหารกัน อดนอนผ่อนอาหารเขาถือว่าเป็นการทรมานตน มันไม่ใช่ ! คนที่ฉลาดนะ คูตี หลวงปู่จวน ท่านประพุดิปฏิบัติอยู่ที่ภูทอก ท่านเอากระดูกข้างผูกคอไว้ แล้วท่านเกี่ยวหมาก แล้วก็คายน้ำหมากมาให้เลอะตัวท่าน มีประชาชนเข้าไปเห็น เขาเห็นแล้วเขาเข้าใจผิด เขาว่าหลวงปู่จวนนี้ท่านฝันเพื่อน

หลวงปู่จวนนี้เป็นลูกศิษย์หลวงปู่ขาว เพราะหลวงปู่มันฝากไว้กับหลวงปู่ขาว ก็ไปบอกหลวงปู่ขาว ว่าหลวงปู่จวนนี้เสียสติแล้ว เสียสติเพราะอะไรล่ะ เห็นเดินจงกรมอยู่นะ เอากระดูกข้างแขวนคอนะ แล้วฉันหมากอยู่นะ แล้วคายน้ำหมากมาให้ราดไปที่ตัวเลย หลวงปู่ขาวได้ฟังแล้วท่านหัวเราะ ท่านนั่งยิ้ม.. ยิ้มกริม ท่านภูมิใจ ท่านภูมิใจนะ ท่านภูมิใจว่า ท่านสอนลูกศิษย์ของท่านได้ ลูกศิษย์ของท่านกำลังพิจารณากามราคะ

สิ่งที่พิจารณากามราคะมันใช้อุบายวิธีการ อุบายจากข้างนอก อุบายจากข้างใน อุบายของจิตมันก็ไปพิจารณาของท่าน ท่านมีกำลังท่านพิจารณาของท่านว่า มันเป็นอสุภะ แล้วจากข้างนอกเห็นไหม ท่านเทียบเคียงให้เห็นสภาพชัดของท่าน ท่านทำของท่าน นั่นท่านชื่นชมกันนะ แต่พวกเราไปเห็นเข้า นี่ไงอัตตคิลมถานุโยค การทำความสมาธิก็เป็นความลำบากทุกอย่างเป็นความลำบากไปหมดเลย

แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ท่านมีวิสัยทัศน์ ท่านทำของท่านมานะ ท่านจะสอนเรา ท่านจะให้เราเข้มแข็ง ให้เราทำจริงจังของเราขึ้นมา ถ้าเป็นความจริงจังขึ้นมา มันธรรมดาไหม มันธรรมดาหรือ มันไม่ธรรมดาหรือ

เราลงทุนลงแรงนะ ถ้าจิตมันสงบเข้ามาเห็นไหม ตั้งสติแล้วมันจิตมันสงบ ตั้งสติ ตั้งสติ เพราะหลวงตาท่านพูดประจำ สตินี้ะ มันกanggันสิ่งที่เป็นอารมณ์ที่มันจะทับถมหัวใจ เราคลื่นจะใหญ่ขนาดไหน สติจะกanggันได้หมดเลย

ถ้าคลื่นอันใหญ่ขนาดไหน เราไม่ตั้งไว้ ไม่ฝึกสติเลย เรามองมันมา คลื่นมันก็ทับเราเลยนะ เราก็นอนโดนคลื่นซัดไป เออ เป็นธรรมดา... เห็นไหม คูตีนามิเห็นไหม เวลามันพัด

ลอยขึ้นไปนะ แล้วก็ลอยลงมานะ มันเป็นธรรมดา... ธรรมดาคือธรรมดา... ตายยังไม่รู้ตัวนะ ตายไปยังไม่รู้ตัวเลยนะ แต่ถ้าเราตั้งสติของเราไว้ ตั้งสติแล้วกำหนด คลื่นมามันพัฒนามันแรงไปใหม่ เวลาคลื่นมาคนที่รู้ทันนะ เกาะต้นไม้ไว้ เกาะสิ่งใด น้ำมันพัฒมานะ น่ากลัวไหม

คลื่นความคิด ความคิดในใจของเรามันทำลายเราหมดเลย เราตั้งสติสู่มัน เราตั้งสติสู่มันจน.. เห็นใหม่ คลื่นพัดขึ้นไปแล้ว คลื่นลงไป ชีวิตกำลังมีชีวิตอยู่ เรายังเหลืออยู่ เราเห็นนะว่าคลื่นมันพัดขึ้นมา แล้วคลื่นมันก็กลับไป แล้วเหลือเราอยู่ เราได้อยู่เห็นใหม่ ตั้งสติของเราไว้ สู้อุบัติ เราเห็นโทษของมัน

เราเห็นโทษมันครั้งแรกใช้ใหม่ ครั้งที่ ๒ คลื่นจะมา เราวิ่งหนีขึ้นไปที่สูงแล้ว เพราะเราเห็นโทษของมันแล้ว แต่ถ้าเราไม่รู้จักอะไรมันเลย เห็นคลื่นมา โอ๊ย..สวยงามมาก วิ่งเข้าไปหามันนะ นี่ไงปัญญาอบรมสมาธิ ไม่ใช่คูจิต

การคูจิตก็เหมือนการปล่อยให้ตัวเองโดนคลื่นซัดไปซัดมา แล้วตายไม่รู้ตัว ตายแล้วนะ ชีวิตเราถึงเวลาแล้วร่างกายของมนุษย์ โคนแรงกด แรงอะไรต่างๆ กระแทกตาย ชีวิตนี้เสียไปได้ แต่ความคิดของจิตมันไม่ตาย มันไม่ตาย... มันต่างกันตรงนี้ไง ธรรมดาพระพุทธรูปเข้าก็เหมือนกัน ธรรมดาพระพุทธรูปเข้านี้มีอยู่แล้วใช้ใหม่ แล้วเราจินตนาการ เราพูดตามภาษาธรรมดาของเรา มันก็เหมือนทั้งนั้นนะ

แต่ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติไม่มีหลักมีเกณฑ์ คนไม่มีธรรมะในหัวใจ พุตร้อยครั้งก็ผิด ร้อยครั้ง คนที่มีธรรมะในหัวใจนะ พุตร้อยครั้งก็ถูกร้อยครั้ง

คูติ คูในเซนบอกเลย หลวงปู่ดุลย์ก็บอก “เจ็บมีไหม โกรธมีไหม มี แต่ไม่เอามัน” ไม่เอา โกรธไหม เราไปถามหลวงปู่ดุลย์นะ

“ โกรธไหม ? ”

“ โกรธ ”

“แล้วโกรธทำอะไร ?”

“ไม่เอามันใจ ไม่เอาโกรธ”

นี่ใจสิ่งนี้มันมีอยู่ แต่จิตที่รู้เท่า จิตที่ทำสิ้นกระบวนการของกิเลสหมดแล้ว มันเป็นอิสระของตัวเอง มันไม่มีสิ่งใดไปบังคับมันได้

คนเป็นนะ ทุกข์กับสุขก็มีอยู่แต่ไม่เสวย นี่ใจ “ไม่เสวย” ถ้าคุณก็คุ้มมันเฉยๆ ใจใหม่ แต่ไม่มีสติ ไม่เสวย ไม่เอามัน เท่าทันหมด แต่มันธรรมดาใหม่ ถ้าไม่มีสติ ไม่มีปัญญา มันจะทันได้อย่างไร แล้วถ้ามันทันแล้ว ทำไมมันถึงทัน มันจะทันได้ต่อเมื่อมีการกระทำของเราดี ใจ เราต้องวิปัสสนาของเรา เราต้องทำความสงบของใจของเราขึ้นมา เราต้องสร้างรากสร้างฐาน

“กรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน” เขายังไม่รู้จักเลย เพราะมันเป็นธรรมดาไปหมด ไม่มีฐานที่การงานอยู่ตรงไหน แต่เวลาครูบาอาจารย์ท่านสอนนะ คุณจิตจนจิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นจิต จิตเห็นจิตเห็นใหม่ จิตไม่หลงจิต ถ้าจิตไม่หลงจิต จิตต้องตั้งตัวเองขึ้นมาได้ ก่อน ตัวจิตคือตัวสมาธิ จิตเห็นจิต คือเห็นความคิด เพราะความคิดกับจิตไม่ใช่อันเดียวกัน

ขั้น ๕ กับจิตไม่ใช่อันเดียวกัน แล้วขั้น ๕ มันจะหลุดออกไปเฉยๆ โดยที่ไม่วิปัสสนาญาณทำให้มันหลุดไป มันเป็นไปไม่ได้ ถ้าคุณไปก็คุณตลอดชีวิต ถ้าเป็นธรรมดาที่ธรรมดาจนเกิดแล้วเกิดอีก เกิดแล้วเกิดเล่า มันจะเป็นธรรมดาของมันอยู่อย่างนั้นล่ะ แต่ถ้ามันวิปัสสนาญาณของมันเห็นใหม่ เราต้องลงไปที่พื้นดิน เราจะต้องหาทางลงไปถึงพื้นดิน ถึงพื้นดินแล้วเราต้องใช้ของเราขึ้นมา

เหมือนกับปลาเลย ปลา มันจะวางไข่เห็นใหม่ คุณตั้งแต่ปากน้ำ มันจะว่ายจนถึงต้นน้ำไปวางไข่ นะ นี่เหมือนกันเราอยู่ที่ปากน้ำ ปลา มันจะประพฤติปฏิบัติมันรู้หลักในการวางไข่ มันก็มาที่ปากน้ำแล้วก็วางไข่ไว้ นั่น ลูกมันจะไม่มีเลยนะ มันจะเป็นเหยื่อของปลาตัวอื่น

ไปหมดเลย แต่ปลามันจะขึ้นไปวางไข่ถึงต้นน้ำนะ นี่ก็เหมือนกัน ถ้าใจนะ ถ้าทำความสะอาดของใจ มันจะขึ้นไปถึงต้นน้ำนั่น

การทำความสะอาดของใจ ระยะทางเห็นไหม จิต ความเร็วของจิต จิตนี้มีความเร็วมาก ถ้าสติมันกางกั้นจิตไว้ แล้วมันทันของมัน จิตมันจะเป็นสมาธิ นั่นละต้นน้ำ ! ต้นน้ำคือตัวสติ จิต คือตัวภาสวะ คือตัวภพ คือตัวดิน สิ่งที่เป็นดิน.. นี่กรรมฐานไง กรรมฐาน ฐานที่นี้ปีบ ถ้าตัวจิตมันไม่เป็นอิสระของมัน ตัวจิตจะเห็นอาการของจิตได้อย่างไร

สิ่งที่มันเป็นธรรมชาติของมัน สัญชาตญาณของมนุษย์นะ ธาตุ ๔ และขั้นที่ ๕ มันเป็นเรื่องธรรมดา ความคิดกับจิตนี้เป็นเรื่องธรรมดา แยกไม่ออกเลย ความคิดกับจิตคนละอันกัน แยกกันไม่ออก แยกไม่ได้เลยที่ความคิดไม่ใช่จิต เพราะอะไร เพราะจิตเราไม่เคยสงบไง เราไม่เคยเห็นจิตของเราสงบจนเต็มที จนมันปล่อยจิตหมด มันปล่อยว่างหมด

ดูตัวอย่างฝ่ายมหายานเขาบอกว่า “เวลาถอดจิตออกจากร่าง เหมือนกับปลอกกล้วย เพราะเปลือกกล้วยกับกล้วยไม่ใช่อันเดียวกัน” มันเป็นอย่างนั้นจริงๆ เป็นจริงเพราะเขาทำได้จริง เขาทำความสะอาดของเขาได้จริง เขาทำสมาธิของเขาได้จริง แต่เขาพอใจแค่นั้น เขาพอใจแค่นั้นเพราะอะไร

มหายานเขาบอกว่า เขาต้องการตามจิตคูจิตว่าไปเกิดที่ไหน เขาจะสร้างบุญบารมีของเขา เขาพอใจแค่นั้น มันอยู่ที่ความพอใจของเขา

แต่เรื่องของเซน เซนเขาใช้ปัญญาของเขา เขาปฏิบัติจริงของเขา ผู้ที่ปฏิบัติจริง เขาปฏิบัติของเขาจริงๆ นะ เขาลงทุนลงแรงของเขามหาศาลเลย แต่มหาศาลขนาดไหน มันก็ต้องมรรค ๘ เหมือนกัน ไม่มีรอยเท้าบนอากาศ “สุกัทธิเธออย่าถามให้มากไปเลย ศาสนาไหนไม่มีมรรค ศาสนานั้นไม่มีผล ไม่มีรอยเท้าบนอากาศ” นี่เราจะเอารอยเท้าไปไว้บนอวกาศนูนนะ ไม่ใช่อากาศ เพราะเราคิด เราจินตนาการของเรากันไปเอง

แต่ถ้ามันเป็นความจริงนะ สิ่งที่เป็นความจริงเห็นใหม่ มันจะจริง คนจริงรู้จริงเห็นจริง มันต้องทำความสงบของใจเข้ามา เพราะมันจะครอบงำมรรคโดยสัมมาสมาธิ ถ้าเป็นปัญญาวิมุตติมันใช้ปัญญาโล่เข้ามาด้วยปัญญา ด้วยสติปัญญาเข้ามา มันจะปล่อยวางเข้ามา ปล่อยวางเข้ามา ปล่อยวางเข้ามา จนเห็นรูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร

รูป รส กลิ่น เสียงที่มันคิดอยู่ มันทุกข้อยู่ ก็เพราะมันมีสิ่งต่อ รูป รส กลิ่น เสียงโดยที่เราไม่รู้ตัวเลย ไม่ได้คิดเลย จิตตัวมันเองมันก็มีข้อมูลในใจของมัน สิ่งที่กระทบกระเทือนใจมา สิ่งที่เราที่อยู่ฝั่งใจมา นั่นนะ มันย้าคิดย้าทำย้าแล้วย้าเล่าอยู่นั่นนะ ไม่ต้องมีสิ่งกระทบมันก็มีข้อมูลของมันนะ

คุณถ้าไม่มีข้อมูลของมันเลย เวลาเราอนฝืนขึ้นมา แล้วสิ่งที่ฝืนขึ้นมาคือข้อมูลของใจ แล้วปัจจุบันนี้ เราก็ไม่เคยมีประสบการณ์อย่างนี้มาเลย แล้วมันฝืนมาได้อย่างไร

ข้อมูลของอดีตชาติยังมีได้เลย ทำไมภาพเทวิลระลืออดีตชาติได้ ก็ข้อมูลของจิตทั้งนั้นนะ ถ้าจิตมันสงบเข้ามามันจะเห็นข้อมูลนั้น แล้วเราประพฤติปฏิบัติของเราเข้ามา ถ้าจิตเวลามันสงบเข้ามาเห็นใหม่ เห็นจิตสงบเข้ามาจนมันปล่อยวางข้อมูลนั้นได้ ปล่อยวางความคิดโดยสมาธิ สมาธินี้ถ้าอัปนาสมาธินะ โครทำพุทโธ พุทโธ จนจิตสงบเข้ามาถึงอัปนาสมาธิ มันดับหมดนะ มันดับจากอายตนะ มันปล่อยวางร่างกายหมดเลย

กล้วยกับเปลือกกล้วยซ้อนกันอยู่ เวลามันหัดความรู้สึกเข้ามาถึงตัวจิตนะ มันปล่อยร่างกายนี้หมดเลย การปล่อยร่างกายนะ การปล่อยโดยสมาธิก็ทำได้ ครูบาอาจารย์ที่ท่านผ่านประสบการณ์ของท่านมา ท่านจะรู้เลยว่าถ้ามันปล่อยเข้ามาอย่างนี้ นี่ใจธรรมะเป็นธรรมคามันธรรมคาก็มันปล่อยแล้ว ปล่อยแล้วแต่ไม่มีเหตุผล ธรรมะเป็นธรรมคา มันเป็นเรื่องเข้าไปสู่กิเลส มันย้อนคืนสู่กิเลส ย้อนคืนสู่ภพหมด

ย้อนคืนสู่ภพโดยที่ไม่มีเหตุมีผลที่มีการกระทำ แต่ที่พูดอยู่นี้ เพราะภาพเทวิลตายก่อนที่พระพุทธเจ้าจะตรัสรู้ แต่นี่พวกเราเกิดมาในศาสนา เรามีข้อมูลในศาสนา เราถึงพูด

ธรรมะในพุทธศาสนา ถ้าไม่มีศาสนา สาวกสาวกจะไม่มีปัญญาพูดอย่างนี้ได้! สาวกสาวกจะเป็นไปไม่ได้ที่จะพูดเรื่องศาสนา พูดได้แต่ผล เหตุพูดไม่ได้ แต่นี่เพราะมันมีธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหนึ่ง มันมีธรรมของครูบาอาจารย์ แล้วเราใช้ธรรมะเห็นใหม่

มันมีธรรมะ มันมีปรัชญาของมัน มันพูดของมันไปตามธรรมะ แล้วมันทำให้พวกเราผู้ประพฤติปฏิบัติเสียเวลาเปล่า สิ่งที่เสียเวลาเปล่าเพราะเราปฏิบัติไปแล้ว ถึงที่สุดนะ เรื่องของจิต เรื่องของอำนาจวาสนา เราจะไม่มีปัญญาไล่ตามความคิดของเราได้ทัน ไม่มีปัญญาไล่ตามความรู้สึกที่เปรียบเทียบความคิด คำสั่งสอนที่เขาสอน ที่เขาพูดออกมา มันจะมีสิ่งเปรียบเทียบอย่างไร

แต่ถ้าผู้ที่ประพฤติปฏิบัติเข้าไป ท่านทำของท่าน เหมือนปลา ปลาฝูงหนึ่งขึ้นไปวางไข่บนต้นน้ำ แต่ปลาอีกฝูงหนึ่ง ปลาชนิดเดียวกันนะ ถ้าปลาคนละชนิดมันก็วางไข่ได้ แต่ถ้าปลาชนิดเดียวกัน ปลาชนิดเดียวกันคือธรรมะอันเดียวกันไง ธรรมะที่ชำระกิเลสเหมือนกันไง ถ้าไม่ถึงต้นน้ำ ไม่ลงไปที่ดินนั้น ไม่มีการทำงานนั้น ข้าวจะเกิดขึ้นมาไม่ได้ ข้าวที่เกิดขึ้นมานั้นมันเป็นข้าวถุงทั้งนั้นนะ คือสิ่งที่ออกมาจากตำรับตำราทั้งนั้น มันไม่ใช่เป็นความจริง

ปัญญาที่เราใคร่ครวญกันอยู่นี้ มันปัญญาโลกียปัญญา ปัญญาต้นน้ำ ปัญญาที่เกิดจากเรา แต่ถ้าเราทำความสงบของใจเห็นใหม่ ไล่ความคิดไปด้วยปัญญา ด้วยปัญญามันเห็นโทษ ด้วยปัญญามันมีเหตุมีผล มันมีเหตุมีผลนะ แล้วมันสอนตัวเองตลอด จนตัวเองเห็นโทษ จนขนาดความคิดขึ้นมา ถ้ากำลังเราไม่พอ กำลังเราไม่พอคือเราตามความคิดเราไม่ทัน เราเหนื่อยมาก เราจะใช้สติยับยั้งมันนะ

ความคิด สิ่งที่ว่า “ถ้าเธอไม่พอใจสิ่งต่างๆ เธอต้องไม่พอใจอารมณ์ความรู้สึกของเธอด้วย อารมณ์ความรู้สึกเธอเป็นวัตถุอันหนึ่ง” เห็นเป็นวัตถุอันหนึ่งเลย คนจับได้เลย จับวัตถุอันหนึ่งแล้วถ้าจิตมันสงบแล้วมันจับได้นะ “จิตเห็นอาการของจิต” ถ้าจิตเห็นอาการของจิต

แล้ววิปัสสนาไปนะ ความคิดที่ส่งออก ความคิดที่ให้ผลทั้งหมด มันให้ผลเป็นทุกข์ ต้องหยุดความคิด การหยุดความคิดก็ต้องใช้ความคิด

ความคิดที่เราใช้ความคิด ถ้าความคิดมีสติสัมปชัญญะ มันเป็นมรรค ถ้าความคิดไม่มีสติ ไม่มีสมาธิ มันเป็นโลกีย์ปัญญาไง มันเป็นความคิดของสามัญสำนึก ความคิดของโลก ปัญญาอย่างนี้ เข้าถึงได้ด้วยแค่การจินตนาการ ปัญญาของโลก ปัญญาที่ว่าใช้ปัญญาฯ พิจารณาไป กำหนดดูไปนะ ปัญญามันจะเกิดเองๆ นะ มันสว่างโพลง ...นี่มันเป็นปัญญาโลก

นี่ไง ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติมันจะเห็นข้อเท็จจริงตรงนี้ เห็นข้อเท็จจริงที่ว่าปัญญาอย่างใดเป็นโลกีย์ปัญญา ปัญญาอย่างใดเป็นโลกุตตรปัญญา แล้วปัญญาที่มันเป็นมรรคสามัคคี มรรคที่รวมตัว มันเป็นอย่างไร สิ่งต่างๆ นี่มันเกิดขึ้นมาโดยสายทางเดียวกัน “โดยสายทางเดียวกัน” สิ่งที่เราประพฤติปฏิบัติโดยสมาธิ เราเข้าสมาธิ ถึงสมาธิถึงภวังค์มันต้องเข้าเป็นอันเดียวกัน

ถ้าจิตมันเริ่มประพฤติปฏิบัติ ในการประพฤติปฏิบัติของเราเกือบทั้งหมด ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติโดยพุทโธ กำหนดลงไปนะ มันจะมีการตกภวังค์บ้าง มันจะมีสิ่งต่างๆ บ้าง เพราะอะไร เพราะมันเป็นช่องทางที่ไปในทางเดียวกัน อย่างเช่นเรากินข้าว เรากินข้าวนี้เราต้องมีอาหารด้วย สิ่งต่างๆ ที่เรากินเข้าไป ถึงที่สุด เรากินตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปานกลาง จนถึงเราอิ่ม นี่สิ่งที่เป็นกระบวนการนี้มันไปในทางเดียวกัน

สิ่งที่ไปในทางเดียวกันแล้ว เราถึงต้องตั้งสติ แล้วใคร่ครวญแก้ไขของเราไป ไม่ใช่ว่าเข้าไปแล้วเจอภวังค์ก็ผิด เจออะไรก็ผิด จะใช้ปัญญาอย่างนี้มันจะผิดไปหมด มันจะผิดไปหมดไง แต่ถ้ามันเป็นความจริงนะ เป็นความจริงหรือปฏิบัติตามข้อเท็จจริง มันจะละเอียดเข้าไป พอละเอียดเข้าไป สิ่งที่ทำไป มันรู้เลยว่าเริ่มต้นต้องใช้ปัญญาอบรมสมาธิ จนเกิดสมาธิขึ้นมา เกิดปัญญาขึ้นมา แล้วใคร่ครวญขึ้นไป

พอใคร่ครวญขึ้นไปเห็นใหม่ ชั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชั้น ๕ ในชั้น ๕ มันมีอะไร ในชั้น ๕ นะมันมีอะไร ตัณหาความทะยานอยากในชั้น ๕ นั้นนะ สิ่งทีในชั้น ๕

นั่นนะ ชั้น ๕ จนถึงที่สุดพอชั้น ๕ มันขาด ชั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชั้น ๕ นี้ไม่มีกิเลส แล้ววิปัสสนาเข้าไปเป็นอีกชั้นหนึ่งเห็นใหม่ ดูวิปัสสนาไปที่ชั้น ๕ พิจารณาชั้น ๕ จนชั้น ๕ ไม่ใช่อุปาทาน โลกนี้แยกออก มันแยกออก อกายกับจิต ความคิดกับจิตมันแยกขาดเลย

โล่เข้าไป พอโล่เข้าไปมันจะเกิดอะไร มันจะเกิดสิ่งที่มันเป็นชั้นอันละเอียดเห็นใหม่ ข้อมูล ปฏิยะ.. กามราคะปฏิยะมันอยู่ในหัวใจ มันทำอะไร ขณะจิตมันจะว่าเป็นธรรมดาๆ มันเข้าไปเป็นธรรมดาได้อย่างไร ถ้าธรรมามันก็ไปจ้านกับกิเลสหมด ไปยอมจ้านกับมัน ไปอยู่กับมัน ให้มันจี๋หัว ให้กิเลสมันเหยียบย่ำอยู่บนหัวนะ แล้วยังบอกว่านิพพานว่างสงบเย็น นิพพานเป็นธรรมดา มันเป็นไปไม่ได้ ถ้าเป็นธรรมามันก็เกิดตายเป็นธรรมดา

ธรรมะมันเป็นธรรมดา... นี่เพราะในอุบายวิธีการคำสอนของมหายานเขา เขาพูดเพื่อไม่ให้เรายึดมั่นถือมั่นกับหัวใจ ใจกับอุปาทาน สิ่งที่เป็นอุปาทานเห็นใหม่ เวลาทำไปนะเราปฏิบัติเห็นใหม่ดูดี เพื่อไม่ให้มีความอยาก พอมีความอยากบีบ ความอยากซ้อนความอยาก มันก็ทำให้การปฏิบัติเราเนิ่นช้า หรือการปฏิบัติเราเข้าถึงสิ่งนั้นไม่ได้

แต่เวลาเขาสอนเขาจะบอกว่า สิ่งนั้นไม่ให้ยึดมั่น ไม่ให้ดูว่ามันสูงค่าจนจะเอาไม่ได้ เห็นใหม่ นิพพานอยู่ในจี๋.. นิพพานอยู่ในมด.. นิพพานอยู่ใน.. คำว่านิพพาน อ้าว นิพพานก็อยู่ในใจเรา ในเมื่อใจเรามันมีภพใหม่ มีภพใหม่ มีภพใหม่ มันมีทุกข์ใหม่ ทุกข์มันก็ดับได้ ถ้าทุกข์มันดับได้มันก็นิพพาน แต่กว่าจะทำได้มันไม่ได้ทำงานๆ อย่างนั้น เพียงแต่มันเป็นอุบายวิธีการคำสอนเท่านั้นเอง แต่ในการกระทำไม่เป็นอย่างนั้น เพราะเป็นอุบายคำสอน

เหมือนเรา เราได้เงินกันมา แแบงก์พันคนละใบ แแบงก์พันของเราเนี่ยะ เราทำมาหากินมา กว่าจะได้มานี้แสนทุกข์แสนยาก มันมีพวกถือฉลนะ มันถือฉล มันใช้เล่ห์กล มันก็ได้แบงก์พันมา แต่แบงก์พันนั้นมันได้ด้วยการถือฉล มันไม่ต้องลงทุนลงแรงอะไรใหม่ มันไม่ทำมาหากิน มันก็ไม่ทุกข์ยากอะไรใหม่ แแบงก์พันนี้มันก็เป็นธรรมดา แต่ธรรมดาของกิเลสใจ ธรรมดาของการถือฉล

ธรรมดาของการฉ้อฉล การได้มา คุสฉ้อฉลเห็นใหม่ แเบงก์พิมพ์ออกมาจากรัฐบาล แล้วมันก็อยู่ในท้องตลาดเหมือนกัน แต่เราทำมา เราทำหน้าที่การงานมา จนกว่าเราจะได้สมบัติอันนั้นมาเป็นสมบัติของเรา นี่มันได้มาด้วยความเหนื่อยยาก แต่ความฉ้อฉลนะเขาใช้ความฉ้อฉล ใช้เล่ห์กลของเขามันก็ได้แบงก์พันมา แต่นั่นเป็นเรื่องกิเลสใหม่ นี่เป็นเรื่องโลกอย่างนี้เขาหากันได้ เขาทำกันได้

แต่ธรรมะทำอย่างนั้นไม่ได้ ธรรมะไม่เป็นความจริง เพราะธรรมะไม่เป็นความจริง แต่สำหรับการฉ้อฉลของโลกเขา เขาฉ้อฉลกันนะทำไมคนยังเชื่อ ทำไมคนยังหลงเชื่อเขา เพราะความฉ้อฉลอย่างนั้น คนมันมีวิชาเห็นใหม่ คนมันโลภะ ความโลภ ความอยากได้ มันมีกิเลสของเขา เขาก็ไม่ทันของเขา แต่ถ้าคนมีสติสัมปชัญญะ ยิ่งคนที่เขาทำหน้าที่การงานมา เราลงทุนลงแรงมา เราทำธุรกิจของเรามากกว่าจะได้เงินทองมา แล้วเขาบอกว่าเราทำลำบาก ไม่ดีเลย ทำอย่างเขาดี

ถ้าเชื่อนะ นี่ไง ความโลภของเราทำร้ายเราเอง เราเองเราก็ทำประพฤติกปฏิบัติของเรา มา เราทุกข์ยากของเรามา เราจะเชื่อเขาได้อย่างไร เราเชื่อเขาไม่ได้หรอก ถ้าเราไม่เชื่อ เชื่อเขาไม่ได้ เพราะความจริงเราประสบอยู่เห็นใหม่ “กาลามสูตร” พระพุทธเจ้าสอนให้กาลามสูตร ไม่ให้เชื่อแม้แต่อาจารย์เรา ไม่ให้เชื่อแม้แต่คำสอน ไม่ให้เชื่อว่ามันเป็นไปได้ ไม่ให้เชื่อทั้งนั้นเลย ให้เชื่อสักจะความจริง ให้เชื่อจากการประพฤติกปฏิบัติตามความจริงของเราเห็นใหม่

ถ้าเราปฏิบัติจริง รู้จริง เห็นจริง มันก็เป็นความจริงของเรา ถ้าความจริงอันนี้ มันน่าเสียใจที่ความจริง คนเข้าถึงความจริงมันมีน้อย แล้วเวลาคนพูด คนพูดด้วยความไม่รับผิดชอบ ความรับผิดชอบเพราะอะไร เพราะเขาเข้าใจว่าเป็นความจริง แต่เป็นความจริงไปไม่ได้ ธรรมะไม่ใช่ธรรมดา คำว่าธรรมะธรรมดานี้ละ ครูบาอาจารย์ท่าน เวลาท่านพูดเหมือนผู้ใหญ่พูดกับเด็กใจ

ถ้าผู้ใหญ่พูดกับเด็ก ความเห็นความต่างของวุฒิภาวะของผู้ใหญ่กับเด็กมันต่างกันมาก ก็พูดให้เด็กมันพอเข้าใจได้ คำว่าพูดให้เด็กเข้าใจได้ แต่.. แต่เวลาจะเอาจริงเอาจริงมาปฏิบัติ จะเอาความเห็นของเด็ก ว่าธรรมชาติธรรมดา ผู้ใหญ่ทำงานเกือบเป็นเกือบตายกว่าจะได้มรดกตกทอดมาเพื่อให้ลูกให้หลาน ลูกหลานมันพึ่งเกิดมาเล็กๆ อ่อนๆ มันก็บอกธรรมชาติธรรมดา ก็บอก “ ป๊าๆ ป๊าย่าทำงาน ป้านั่งเล่นกับหนูสิ นั่งเล่นกับหนูสิ...” อยู่อย่างนั้นนะนี่ไง ธรรมะเป็นธรรมดาใจ

ผู้ใหญ่พูดเพื่อให้เด็กมันมีหลักมีเกณฑ์ ให้มันมีความใฝ่ฝัน ให้มันมีความตั้งใจ ให้มันมีการพัฒนาของมัน ไม่ใช่พูดให้มันเป็นเด็กอยู่วันยังค่ำไม่โตขึ้นมา ถ้าเด็กมันไม่โตขึ้นมาศาสนาเราก็ไม่มีศาสนทายาท ศาสนาเราก็ไม่มีใครรู้จริง ศาสนาเราจะชี้ถึงหลักธรรมความจริงใครจะเป็นคนชี้ เป็นคนชี้แนะ.. ไม่มีครูมีอาจารย์นะ การประพฤติปฏิบัติของเราจะลำบากมาก เพราะอะไร เพราะกิเลสของเรามันเต็มหัว

กิเลสเต็มหัวนะ ปฏิบัติไปกิเลสมันก็พาหลงอยู่แล้ว หนึ่ง..ทำให้เสียเวลา สอง..ทำให้เราหลงไป หลงไปนี่หมดโอกาสนะ ยิ่งวิปัสสนาไป เวลาปฏิบัติไป วิปัสสนาไป อันนี้ยิ่งเสียกันใหญ่เลย วิปัสสนาได้ วิปัสสนาเพราะอะไร เพราะมีจิตสงบแล้วไปตกใจสิ่งต่างๆ นี่มันต้องมีกรรมด้วย มีกรรมเก่าของแต่ละบุคคล พอตกใจไปเห็นสิ่งต่างๆ แล้วก็ฟังใจนะ ไปเห็นสิ่งใดแล้วฟังใจ มีคนปฏิบัติเยอะมาก เห็นนู่นเห็นนี่แล้วมาถาม ก็ตัวเราเองเห็นเอง ทำไมเราไม่เข้าใจ

เวลาครูบาอาจารย์ท่านปฏิบัติมีหลักมีเกณฑ์นะ ถ้าจิตสงบเห็นนิมิตต่างๆ อะไรก็แล้วแต่ ถ้าตั้งสติให้ดีแล้วถาม ถามนิมิตนั้น ถ้าเป็นความจริงนะ นิมิตนั้นจะสู้เราไม่ได้เลย เพราะอะไรรู้ไหม เราเห็นนิมิตใช่ไหม แล้วเราตั้งสติแล้วถามนะ สติเราพร้อมไหม เราสมบูรณ์ไหม เพราะสิ่งที่เป็นนิมิต สิ่งที่เห็นขึ้นมา มันเห็นมาจากไหน เพราะใจนี้เป็นคนเห็น

เราทำสิ่งใดมา ในการเกิดและการตาย เราสร้างคุณงามความดีมาขนาดไหน สิ่งนั้นจะตอบสนอง ถ้ามันไปเห็นนิมิตนั้น เพราะถาม ถ้าเป็นบาปอกุศล สิ่งนั้นจะสู้หน้าเราไม่ได้

เพราะจิตนี้สำคัญมาก เพราะจิตนี้เป็นผู้รู้ เพราะจิตนี้ พุทธะนี้มีความสำคัญมหาศาลเลย แต่พอเวลาเรารู้สิ่งใด ทำไมเราไม่เข้าใจอะไรเลยละ เห็นไหมนี้ ภูติภวาระของใจเรามันอ่อน

ถ้าภูติภวาระของใจเรา เราพัฒนาของเราขึ้นไป จิตมันสงบขึ้นมา มีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมา สิ่งใดจะหลอกลวงเราไม่ได้เลย เราทำขึ้นมา มันแสนทุกข์แสนยาก แม้แต่พื้นฐานของจิต มันก็ยากอยู่แล้ว แล้วถ้าวิปัสสนาไป เห็นต่างๆ ทุกอย่างเป็นนิมิต เห็นต่างๆ มันจะบอกกาลเวลา บอกเรื่องต่างๆ วางไว้ให้หมดเลย

“เห็นกาย” สิ่ง que เห็นกาย เพราะเห็นกายมันจะไปถอนอะไร เพราะเห็นกายนี้มันถอนสักกายทิฎฐิ เพราะอะไร เพราะทิฎฐิมานะ เห็นไหมนิพพานเป็นอัตตา นิพพานเป็นอาตมัน ถ้าจิตเป็นธรรมคาก็ไปอยู่อาตมัน เพราะไม่ทำอะไรๆ เลย นิพพานเป็นอนัตตาเห็นไหม อนัตตาก็ผิด ผิดเพราะอะไร นี่ไง อัตตาตัวตนนะมันผิด ทิฎฐิมานะ ความเป็นทิฎฐิมานะที่จิตมันฝังอยู่ สิ่งนี้ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไปถอนสิ่งนี้ นิพพานถึงไม่ใช่อัตตา นิพพานไม่ใช่อนัตตา

อัตตาเป็นอัตตาตัวตนที่เป็นทิฎฐิมานะ อนัตตาคือความแปรสภาพ สิ่งที่มีอยู่ที่ว่า นิพพานเป็นธรรมคา นิพพานเป็นธรรมคา เพราะนิพพานเป็นอนัตตาอยู่แล้ว คุณน้ำสิ น้ำมันต้องไหลลงต่ำตลอดไป น้ำมันต้องระเหยขึ้นไปเป็นธรรมคา น้ำจะหมุนเวียนเป็นธรรมคาของมัน เป็นธรรมคาอยู่แล้ว

นี่สัพเพ ธมฺมา อนตฺตา การแปรสภาพ การแปรสภาพที่มันเป็นไปเห็นไหม พระพุทธเจ้าท่านเข้าไปอาสาวัคขยญาณ การที่เห็นอาสาวัคขยญาณคือการระเหิด คือน้ำที่มันแปรสภาพ น้ำมันระเหิดขึ้นไป มันระเหยขึ้นไป มันขึ้นเป็นไอ เป็นเมฆขึ้นไป แล้วมันรวมตัวกัน มันก็ตกลงมา มันก็หมุนลงมา เห็นไหมมันเป็นอนัตตา

ชีวิตเรา สิ่งที่เป็นสภาวะอนัตตาที่มันเป็นไปอยู่ในหัวใจ เห็นไหม นิพพานเป็นธรรมคา.. ธรรมะเป็นธรรมคา.. มันก็หมุนเวียนของมันตามสภาวะของมันเห็นไหม แต่ถ้ามันมีจิตเห็นไหม “สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมคา สิ่งนั้นต้องดับไปเป็นธรรมคา อัญญา

โกณฑัญญะรู้แล้วหนอ อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ” นี่ไงสิ่งที่ว่ามันระเหิดขึ้นไป สิ่งของมันแปรสภาพของมัน สิ่งที่เป็นอนัตตา ใครเป็นคนสร้างกระบวนการความเห็นที่เป็นอนัตตา

คุณตีความแปรสภาพของร่างกาย ความแปรสภาพของจิตใจ ความแปรสภาพของทุกอย่าง อย่างเป็นคนรู้ ใใครเป็นคนเห็น ใครเป็นคนจัดการ

จิตเห็น! จิตรู้ จิตเห็นจิต จิตรู้จิต จิตเห็นอาการของจิต แล้วจิตวิปัสสนาของจิต แล้วจิตเห็นจิตรู้จิตเป็นตัวตนใหม่ จิตเป็นตัวตนขนาดไหนมันก็เป็นธรรมะ เป็นธรรมะที่เกิดขึ้นมาจากการกระทำของเรา

สิ่งที่เป็นการกระทำของเรา มันมีการกระทำ มันมีการเปลี่ยนแปลง มีการกระทำของมัน มันออกไปเป็นมรรคญาณ มันออกไป หมุนออกไปเห็นใหม่ นี่ ! ธรรมมันเกิดอย่างนี้ !

แล้วถ้าธรรมมันเกิดอย่างนี้ กับตำราคนละเรื่องเลย ตำราบอกไว้อย่างหนึ่ง แต่จริงเห็นใหม่ ที่ว่าครูบาอาจารย์ท่านบอกว่านี้ธรรมะที่ศึกษามา เกิดทุนไว้บนศีรษะเก็บไว้ในลิ้นชัก ในสมองแล้วล็อกมันไว้อย่าให้มันออกมา

เวลาเราพิจารณาไป เราพิจารณาของเราไป ปัญญามันเกิดขึ้นมา แล้วมันวิปัสสนาของมันไป ถึงที่สุดขั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ขั้น ๕ ขั้น ๕ ไม่ใช่ทุกข์... สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา... มันเข้ากับตำราเปี้ยบเลย มันเข้ากับธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพราะอะไร เพราะสิ่งที่พระพุทธเจ้าพูด พูดจริงๆ แล้วเราปฏิบัติตามความจริงของเรา ความจริงมันเกิดขึ้นมากับเราเห็นใหม่

พอความจริงเกิดขึ้นกับเรามันเป็นสังขธรรม มันไม่คืนสู่กิเลส มันจะคืนสู่สังขธรรม ธรรมะที่เกิดขึ้นมาจากใจ ใจเป็นธรรม พอใจเป็นธรรมขึ้นมา ใจเป็นพระโสดาบันขึ้นมา มันรู้เห็นนะ พูดอย่างนี้ไม่ได้เลย พระโสดาบันจะพูดแบบว่า ธรรมะเป็นธรรมดา.. นอกกระดิกเท้าตื่นขึ้นมาก็เป็นพระโสดาบัน.. มันเป็นไปได้ ! มันเป็นไปได้ ! มันต้องมีการกระทำของมัน จิตมันมีการกระทำ

แล้วนี่เป็นพระโศดาบันเห็นใหม่ แล้วพระโศดาบันยังเหลืออะไร เหลือกิเลส อุปาทานในหัวใจ เหลืออสุภะ กามราคะ แล้วพอถึงที่สุดเข้าไป ทำลายกามราคะจนเป็นพระอนาคาขึ้นมาแล้ว แล้วมันเหลือสิ่งใด นี่ไง จิตเดิมแท้ที่ส่องใส.. จิตเดิมแท้ที่ส่องใส.. ภาวสวะ ตัวภพนี้ ตัววิชชานี้ คือนิสสัคคะ คือนิสสัคคะเห็นใหม่ เวลาครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมาจิตจนถึงระดับนี้แล้ว ว่าง จิตนี้ว่างหมดนะ มองเข้าไปสภาวะนี้ โอ้.. จิตว่าง

ทำไมจิตนี้ ทำไมมันลึกลับมหัศจรรย์ขนาดนี้ มองสิ่งใดไปทะลุปรุโปร่ง มันว่าง ไม่มีสิ่งใดจะบังตาสิ่งนี้ได้ นี่สำคัญตอนเห็นใหม่ คำว่าสำคัญตอนคือว่ามันสำคัญว่าสิ่งนี้มันมหัศจรรย์ไง ถ้าเป็นเราก็คงธรรมดา นิพพานไง ว่าง.. ธรรมดา..

ท่านไม่เชื่อใจของท่าน ท่านรู้คั่นของท่านต่อไปเห็นใหม่ พอรู้คั่นต่อไป นี่คือนิสสัคคะ คือนิสสัคคะ ตัวภพ คือนิสสัคคะปฏิบัติ ถ้าพูดถึงดับขั้นตรงนี้จะเกิดเป็นพระอนาคาเพราะมันยังมีตัวจิต มีตัวภพอยู่

ตัวจิตตัวภพมันจะไปเกิด เพราะมีสถานที่ มีข้อมูลจะไปเกิดที่สุทธาวาส สุทธาวาส ๕ ชั้นจะไปเกิดบนนั้น แต่ถ้ามันทำต่อไปเห็นใหม่ มันจะย้อนกลับมา ย้อนกลับมาถึงตัวจิต พอถึงตัวจิต จนจิตมัธยัสถ์จนเป็นกลาง แล้วทำลายตัวมันเองเห็นใหม่ พอท่านทำลายตัวท่าน จิตทำลายของท่านเองแล้ว ความเป็นมหัศจรรย์ที่มันฝังอยู่ในหัวใจเห็นใหม่ โอ้โฮ ตอนที่เห็นใหม่ โอ้โฮ มหัศจรรย์ สุดยอด มันลึกลับ ทำไมมันมหัศจรรย์ได้ขนาดนี้หนอ...

เวลาปล่อยวางไปแล้วนะ กองขี้ควาย ! มันกลายเป็นกองขี้ควาย กองขี้ควาย ใครจะเอาขี้มาใส่เป็นสมบัติเราใหม่ ขี้เขาเอาไว้ทำปุ๋ย เขาไปลงโรงนา เขาเอาไปลงดินของเขานู่น ดินคือหัวใจ เพราะมันมีดิน มีพื้นที่ มีการกระทำเห็นใหม่ สิ่งต่างๆ มันเลยเป็นประโยชน์กับหัวใจทั้งหมดเลย นี่ไง มันจะเป็นธรรมดาตรงไหน

มันมีการกระทำนะ แต่ละภพ แต่ละขั้น แต่ละตอน ความลึกลับมหัศจรรย์ของเราที่เราไปติดข้อง ที่เราเห็นแล้วมันเป็นความมหัศจรรย์ เวลาผ่านไปผ่านขึ้นไปแต่ละขั้นขึ้นไปเห็น

ใหม่ ผู้ที่ประพฤติปฏิบัตินะ โอ้อโฮ จิตนี้ละเอียดมาก ปัญญาละเอียดมาก มันจะมีละเอียดไป
ลึกลับซับซ้อนมากกว่านี้แน่

ถ้าไม่ลึกลับซับซ้อนมากกว่านี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ทอดอาลัยนะ
เวลาตรัสรู้ขึ้นมา ตรัสรู้มาเพื่อจะรู้สัตว์ชนสัตว์ยังทอดอาลัยตายอยาก มันจะสอนได้อย่างไร
มันจะรู้ได้อย่างไร แต่! แต่ผู้ที่สร้างเป็นสาวก สาวกะ สร้างบุญกุศลมาเป็นสาวกสาวก
ขึ้นมา เกิดมาพบพระพุทธศาสนา มันก็มีบุญกุศลในหัวใจนี้เหมือนกัน ถ้ามีบุญกุศลในหัวใจ
นี้ เราประพฤติปฏิบัติของเราด้วยตามข้อเท็จจริง

เราจะทุกข์จะยาก เราจะลำบากลำบาก ลำบากเพื่อจะพ้นจากทุกข์ “ความเพียรชอบ”
เราจะล่วงพ้นทุกข์ด้วยความเพียร ความเพียรวิริยะอุตสาหะ ให้มันเป็นสังขารม สัจจะความ
จริงขึ้นมา ไม่ใช่ให้กิเลสมันมาหลอก แล้วประพฤติปฏิบัติกีนส์กิเลส กีนส์กิเลส กีนส์กัปก กีน
ส์ความสุขปล่อยความว่าง นึกพอใจ ฐิติจิตเข้าไปสู่ความธรรมดา เหมือนฤทธิพิพร ฤทธิพิพรก็
เหาะเหินเดินฟ้า เหาะเหินเดินฟ้าก็ใช้พลังงาน พลังงานนี้เป็นตัวเปรียบเทียบนะ เจโตวิมุตติ
ถ้าใช้กำลังของจิตวิปัสสนาไป

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าจิตเข้าถึงฉานสมาบัติมันมีกำลังของมัน จะเหาะเหินเดินฟ้า จะ
ระลึกรอคิดชาติมันก็รู้ของมันได้ มันด้วยกำลังของจิตมันยังรู้ของมันได้ มันยังทำให้ตื่นตัวได้
ว่าเรานี้มีวิมุติภาวะ เรามีความรู้ลึกอย่างไร

แต่ไม่มีธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันเคลม ธรรมดา.. มันเป็น
ธรรมดา มันเป็นนิพพาน นิพพานเกิดธรรมดา.. อย่างอกเวกคลอนแคลน ให้เห็นจิตเป็น
ธรรมดานั้น... ธรรมะเป็นธรรมคามันมีคุณประเสริฐที่สุด ว่าเป็นธรรมดาของจิตใจ นี้กิเลส
อย่างละเอียดนะ

กิเลส อุปกิเลส แต่สิ่งนี้จะจากกิเลสเวลาวิปัสสนาไป เราปฏิบัติของเราไปเห็นใหม่
โอกาส สว่างไสว ปัสสัทธิ คือจิตมันเป็นไป อุปกิเลส ความเป็นไปของมัน มันยังมีของมัน

อยู่เห็นใหม่ สิ่งที่เป็นอุปกิเลสเพราะจิตมันละเอียดเข้ามา จิตมันดีขึ้นมา เราก็รักษาของเราขึ้นมา พัฒนาของเราขึ้นไป เป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไปเพื่อประโยชน์กับเราเห็นใหม่

ความเป็นประโยชน์กับเรา ความเป็นจริงของเรา มันจะเกิดกับเรา ถ้าเรามีหลักจุดยืนของเรา เราจะไม่เชื่อใครง่ายๆ ความเชื่อใครง่ายๆ เห็นใหม่ ดูเขาตกทองกันสิ เพราะเราหลงเราอยากได้ เราพอใจ เราเลยเป็นเหยื่อของเขา นี่ก็เหมือนกันเราอย่าพึ่งเชื่อใคร เราใช้พิสูจน์ในหัวใจของเรา ต้องทำของเราขึ้นมา ให้เป็นตามความเป็นจริงของเราขึ้นมา ถ้าเป็นความจริงของเราขึ้นมา มันจะเป็นไม่เป็นอย่างที่เขาว่า

ดูสิว่าพระอรหันต์แต่ละองค์เห็นใหม่ วิทยานิพนธ์ของแต่ละองค์ก็ไม่เหมือนกัน สิ่งที่ไม่เหมือนกันแต่ผลมันเหมือนกันนะ พระอรหันต์แต่ละองค์ที่พูดออกมา “สังขารมในหัวใจ” จะไม่ค้านกันเลย มันเหมือนกันนะ มันลงกัน ชมมสากจุมฯ เอตมมุงคลมุตตมฺ สิ่งที่เป็นมงคลอย่างยิ่ง ยิ่งฟังยิ่งเป็นมงคลนะ ใครประพฤติปฏิบัติเป็นความจริง ฟังแล้วเป็นมงคลมาก

แต่ถ้าใครประพฤติปฏิบัติ... ลงสู่กิเลส มันไม่เป็นมงคลเลย มันเป็นเรื่องกิเลสทั้งนั้นนะ มันพูดไปเพื่อให้เราจนมุม ให้เราอยู่กับกิเลส แต่มันหลงตัวเองว่าสิ่งนี้เป็นธรรม เอวัง